

REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE DATERET 3. SEPTEMBER 1993 AF Ejsing Andefarm Aps.

beliggende på matr. nr. 17 B m.fl., Egebjerg By, Ejsing
på Skivevej 83, 7830 Vinderup

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
INDLEDNING.....	6
AFGØRELSE	7
VILKÅR FRA GODKENDELSE AF 04-02-1991 SOM FORTSAT ER GÆLDENDE	8
INDRETNING AF STALD	8
INDRETNING AF GØDNING SOPBEVARINGSANLÆG	8
GØDNING SUDBRINGNING	8
AFFALD	8
HYGIEJNISKE FORHOLD	8
TAGVAND	8
STØJ	9
NYE VILKÅR	10
GENERELLE FORHOLD	10
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	<i>10</i>
<i>Det ansøgte husdyrbrug</i>	<i>10</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Ventilation</i>	<i>10</i>
<i>Rengøring af staldanlæg.....</i>	<i>11</i>
<i>Foder</i>	<i>11</i>
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDTERING	11
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	<i>11</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	11
<i>Ammoniak.....</i>	<i>11</i>
<i>Lugt.....</i>	<i>12</i>
<i>Skadedyr</i>	<i>12</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld.....</i>	<i>12</i>
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	<i>12</i>
OPHØR AF HUSDYRBRUGET.....	13
UDBRINGNINGSAREALER	13
<i>Drift af husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>13</i>
<i>Sædsifte.....</i>	<i>13</i>
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	<i>13</i>
<i>Fosfor</i>	<i>14</i>
<i>Nitrat</i>	<i>14</i>
<i>Grundvand.....</i>	<i>14</i>
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	14
KLAGEVEJLEDNING.....	14
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	16
RETSBESKYTTELSE.....	16
OPLYSNINGER OM GÆLDENDE LOVGIVNING	16
ANLÆGGET - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	18
GENERELLE FORHOLD	18
<i>Ejerforhold</i>	<i>19</i>

Det ansøgte husdyrbrug	19
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	20
Drift.....	20
Stalde.....	21
Ventilation	24
Rengøring af staldanlæg.....	25
Foder	25
Fyringsanlæg.....	26
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof.....	26
Affald og kemikalier	27
Døde dyr.....	28
Sprøjtemidler og medicin	28
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNTERING	29
Opbevaring af fast husdyrgødning	29
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	30
Ammoniak.....	30
Lugt.....	31
Transport.....	32
Støj.....	33
Støv	34
Lys	34
Spildevand	35
Skadedyr.....	35
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	36
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	37
Miljø- og ressourcestyring	37
Renere teknologi.....	38
OPHØR AF HUSDYRBRUGET.....	39
AREALER- MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	39
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	39
Drift af arealer	39
Udskiftning af udbringningsarealer	40
Sædskitte.....	41
Udbringning af husdyrgødning	41
Grundvand.....	43
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	44
NATURA 2000-OMRÅDER, BESKYTTEDE NATURTYPER OG OMRÅDER SAMT BILAG IV ARTER	45
TØR NATUR	46
BILAG IV-ARTER	47
NATURA 2000 - VANDOMRÅDER	48
Beskrivelse af Sønderlem Vig og udpegningsgrundlag	48
Beskrivelse af Venø Sund og udpegningsgrundlaget.....	51
Næringsstoffer	58
Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Sønderlem Vig og Venø Sund	62
Grundlaget for forhåndsvurderingen	63
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	65
BILAG.....	66
BILAG 1 – LOKALISERING I FORHOLD TIL NABOER.....	66
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING / SKIVEVEJ 83	67
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING / SKIVEVEJ 51	68
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING / GL. LANDEVEJ 36.....	69

BILAG 3 – LOKALISERING I FORHOLD TIL § 7 NATUR	70
BILAG 4 – OVERSIGTSKORT UDSPREDNINGSAREALER OG JORDBUNDSTYPER.....	71
BILAG 5 – GRUNDVAND	72
BILAG 6 – OPLAND, AFBUNDINGS- OG LAVBUNDSFORHOLD	73
BILAG 7 – NITRATKLASSER.....	74
BILAG 8 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	75
BILAG 3 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	76

Stamblad for virksomheden

Revurderingsdato:	23-12-2009
Godkendelse hjemmel, Lov om miljøbeskyttelse	Kap. 5, § 33
Husdyrbrugets navn	Ejsing Andefarm ApS
Husdyrbrugets adresse	Skivevej 83, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97446238/22479744
Husdyrbrugets ejere og kontaktpersoner	John Bjerregård Petersen
Matr. nr.	17 B, Egebjerg By, Ejsing, 8 E Egebjerg By, Ejsing, 6 E Ejsing By, Ejsing
Ejerlav	Egebjerg By, Ejsing og Ejsing By, Ejsing
CVR-nr. / P-nr.	12132336
CHR-nr.	18174 og 107067
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	ja
Ejendomsnr.	186599, 186599 og 186735
Udarbejdet af	Holstebro Kommune, Natur og Miljø
Virksomhedens konsulent	Steffen Wiwel, Nupark 47, 7500 Holstebro
Tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, tlf. 96 11 75 00

Indledning

Nærværende er en revurdering af eksisterende miljøgodkendelse af 3. september 1993 efter § 33 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 lov om miljøbeskyttelse.

Vinderup Kommune meddelte den 3. september 1993 miljøgodkendelse til produktion af ænder i 13.090 m² nettoproduktionsareal med en belægning på 25 kyllinger/m² (op til 42 dage) eller 5,5 ænder/m² (op til 50 dage), samt opstart af ænder i 1.1310 m² produktionsareal med en belægning på ca. 15-20 ællinger/m² (op til 14 dage) efter kap. 5 i miljøbeskyttelsesloven (Lovbekendtgørelse nr.1757 af 22.12.2006 om miljøbeskyttelse).

Lovgrundlag

Revurderingen er udarbejdet i henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 lov om miljøbeskyttelse, samt Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 om godkendelse af husdyrbrug. Godkendelsesbekendtgørelsen angiver, at landbrug, som er (i)-mærket i bilaget til samme bekendtgørelse, skal tages op til vurdering senest 8 år fra godkendelsestidspunktet og derefter mindst hvert 10. år. Tilsynsmyndigheden skal i forbindelse med en revurdering af miljøgodkendelsen vurdere om virksomheden medfører væsentlig forurening og kan meddele påbud eller forbud efter § 41 i Miljøbeskyttelsesloven. Påbud meddeles med hjemmel i § 41, jf. § 41b i Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse af 1757 af 22/12/2006.

I forbindelse med revurdering af en miljøgodkendelse skal tilsynsmyndigheden vurdere, om virksomheden medfører væsentlig forurening og kan i sådanne tilfælde meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte afværgende foranstaltninger.

Sagens forløb

Den 14. januar 2004 annoncerede Vinderup Kommune, at revurdering af miljøgodkendelsen blev igangsat. Den 20. januar oplyser Niels Krawack, Lauhedevej 19, 7830 Vinderup, at han ønsker, at få udkastet til revurderingen i høring.

Holstebro Kommune fremsendt den 7. december 2009 udkastet til revision til Ejning Andefarm Aps. Desuden blev påbud om revision af vilkår i miljøgodkendelsen varslet i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 75, og ansøger blev bl.a. opfordret til at bidrage med oplysninger, der kan belyse omkostninger, fordele og ulemper ved beslutningen. Holstebro Kommune modtog ingen bemærkninger. Holstebro Kommune fremsendte den 9. december 2009 udkastet til revision af godkendelsen Niels Krawack.

Den næste regelmæssige vurdering skal foretages senest i 2019. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke må ske udvidelse eller ændring i anlægget eller arealer før disse er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden. Lovpligtige ændringer af stalde skal således også godkendes af tilsynsmyndigheden.

Afgørelse

Revurderingen er foretaget på baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen, et personligt møde mellem Ejning Andefarm Aps og Holstebro Kommune den 23. november 2009, og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Holstebro kommune meddeler afgørelse om, at husdyrproduktionen af 344.788 stk. 52 dages ænder pr. år svarende til 383,13 DE på husdyrbruget matr. nr. 17 B m.fl. Egebjerg By, Ejning, beliggende på Skivevej 83, 7830 Vinderup, Skivevej 51, 7830 Vinderup og Gl. Landevej 36, 7830 Vinderup kan fortsætte.

Påbud meddeles med hjemmel i § 41, jf. § 41b i Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse af 1757 af 22/12/2006.

Revurderingen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den næste regelmæssige vurdering skal dog foretages senest i 2019.

Endvidere skal opmærksomheden henledes på, at hvis den her meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

På Holstebro Kommunes vegne

Helene Kiærskou
Agronom

Vilkår fra godkendelse af 04-02-1991 som fortsat er gældende

Indretning af stald

- I staldene skal der etableres en mindst 10 cm opkant ved portene samt ved døre mod forrum med mindre gulvet har mindst 3 % fald væk fra porten/døren mod afløb. I andehuse dog til nethøjde.
- Samlingerne mellem gulv og vægge skal være tætte.

Indretning af gødningsoptbevaringsanlæg

- Ved udmugning skal læsning foregå i stalden, eller på de dertil indrettede betonlæssepladser. Gødning skal straks læsses i container og bortkøres.
- Efter udmugning skal læssepladsen rengøres, og flydende gødning (vaskevand) ledes til den dertil indrettede beholder, der straks tømmes.

Gødningsudbringning

- Ved transport af fast gødning fra ejendommen skal gødning være overdækket.
- Kun gødning, der skal anvendes på ejendommen, må ligge i markstak på den pågældende ejendoms arealer.

Affald

- Overalt på ejendommen skal der herske gennemført renlighed og orden, og der skal træffes sådanne foranstaltninger, at ejendommen er til mindst mulig gene for omkringboende.

Hygiejniske forhold

- Spild under og omkring fodersiloerne må ikke forekomme. I påkomne tilfælde skal det straks fjernes.

Tagvand

- Der skal påmonteres tagrender på alle stalde, hvor tagvand kan give anledning til gener og uhygiejniske forhold. Afløbet skal føres til nedsivningsanlæg. Tag-

render, nedløb og nedsivningsanlæg skal dimensioneres jvnf. Gældende normer. Nedsivningsanlæg skal placeres min. 15 m fra stalde og køreveje, 25 m fra vandindvindingsanlæg, og må ikke give anledning til overfladegener eller andre uhygiejniske ulemper omkring anlægget.

Støj

- Støjbidraget fra staldene, sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter, til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt udendørs i dB(A), må i intet punkt udenfor ejendommens skel overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- Støjmålinger i omgivelserne skal foretages og rapporteres i overensstemmelse med de retningslinier, der er opstillet for "Miljø-målinger – eksternt støj" af Miljøstyrelsens referencelaboratorium for støjmålinger (RL 37/38 af 1. december 1987).
Tilsynsmyndigheden kan yderligere, hvis det skønnes nødvendigt pålægge virksomheden senere at udføre målinger/beregninger til dokumentation af støjvilkårenes overholdelse. Tilsynsmyndigheden kan højest kræve målinger af støjniveauet foretaget en gang årligt, såfremt vilkårene i øvrigt konstateres overholdt.

Holstebro Kommune meddeler hermed Ejning Andefarm Aps. påbud efter miljøbeskyttelsesloven, § 41, vedr. følgende forhold:

Nye vilkår

Generelle forhold

1. På tilsynsmyndighedens forlangende skal bedriften dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår for de seneste 5 år. Lovpligtig registrering iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelse m.v., samt andre relevante oplysninger samt driftsjournal (jf. bilag 3), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

2. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

I nedenstående vilkår omkring produktionsomfang anvendes dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet (bekendtgørelse nr. 1695 af 18/12 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jvf. dens bilag 1). Herved fastholdes den produktion målt i antal dyr, der ligger til grund for meddelelse af miljøgodkendelse.

3. Andefarmen godkendes til en produktion af maksimalt 344.788 stk. 52-dages ænder svarende til en årsproduktion på 383,13 DE.
4. Der tillades udsving i afgangsalden for ænder op til 98 dage, når den årlige produktion ikke overstiger 42.393,86 Kg N og 15.290,95 kg P svarende til 383,13 DE per planår.

Husdyrbrugets anlæg

VENTILATION

5. De mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg, således, at støv og lugt gener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligehold skal

noteres i driftsjournalen.

RENGØRING AF STALDANLÆG

6. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne herunder sikres at stalderne og fodringsanlæg holdes rene. I tomgangsperioden skal stalderne rengøres og desinficeres.

FODER

7. På husdyrbruget skal anvendes fasefodring med minimum 3 faser og minimum 3 færdigfoder blandinger for at opnå bedste foderudnyttelse.
8. Foderblandinger skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer.
9. Dokumentation for indhold af protein og fosfor i foderblandingen, det være sig i form af foderanalyser eller indlægssedler fra indkøbt foder, skal kunne forevises kommunen på forlangende. Dokumentationen skal opbevares på ejendommen i minimum 5 år.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST HUSDYRGØDNING

10. Der skal foreligge skriftlige aftaler af varighed på minimum 3 år, der sikre at gødning afsættes og anvendes lovligt på anden ejendom.
11. Markstakke med komposteret dybstrøelse, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal.
12. Ved etablering af dybstrøelse i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.
13. Overdækningsmateriale fra markstakke skal løbende fjernes og opbevares i en container.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

14. Husdyrbruget skal inden 1. juli 2012 fremsende en handlingsplan for hvordan husdyrbruget vil nedbringe ammoniakfordampningen fra stalderne. Handlingsplanen skal som minimum indeholde en vurdering af mulighederne for at an-

vende

LUGT

15. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

SKADEDYR

16. Der skal i forbindelse med driften føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

17. Der skal, senest 5 mdr. efter meddelelse om revurdering, indsendes et udkast til beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø, til Holstebro Kommune. Beredskabsplanen skal accepteres af Holstebro Kommune senest 6 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelse.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om, hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmes og hvordan
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget, og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til.

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

18. Husdyrbruget skal inden udgangen af 2010, og herefter minimum hver 5. år gennemgås af en energifaglig person, med det sigte at sikre at 5-års lønsomme teknologier skal som udgangspunkt indføres. Kontrolrapport for energigennemgang skal vedlægges driftsjournalen.

19. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at spild undgås i videst muligt omfang.

Ophør af husdyrbruget

20. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gødning skal bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende.

Udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

21. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af skema 1 og bilag 4.
22. Fra og med planår 2010/2011 må der maksimalt tilføres husdyrgødning på be-driftens arealer svarende til 11,76 DE således, at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,19 DE/ha. Eller husdyrgødning svarende til 12,14 DE, såfremt der etableres 1,15 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav, jf. skema 4.
23. I forbindelse med indgåelse af gødningsaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gødningen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

SÆDSKIFTE

24. Arealerne skal drives efter et S4-sædskefte eller et sædskefte der har lavere N-udvaskning.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

25. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedmuldning ske umiddelbart efter udbringning. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

FOSFOR

26. Der må fra planår 2010/2011 maksimalt udbringes husdyrgødning indeholdende 468 kg P/år på bedriftens arealer, eller 484 kg P/år såfremt der etableres 1,15 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav.
27. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

NITRAT

28. Der må fra planår 2010/2011 maksimalt udbringes husdyrgødning indeholdende 1.300 kg N/år på bedriftens arealer, eller 1.343 kg N/år såfremt der etableres 1,15 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav.

GRUNDVAND

29. Der skal inden 1. marts 2010 søges om dispensation for afstandskrav for boringen på Gl. Landevej 36.

Klagevejledning og offentliggørelse

Klagevejledning

Afgørelsen kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 03-02-2010 indenfor Rådhusets åbningstid påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over afgørelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt visse foreninger, der er nævnt i miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 06-01-2010.

Eventuel klage over afgørelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til tek-nik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

De bibeholdte vilkår kan ikke påklages, men beslutningen om, at der ikke skal ændres i de eksisterende vilkår, kan påklages. Ligeledes kan nye vilkår kan også påklages.

En klage over beslutningen om, at revurderingen ikke medfører ændringer i den eksisterende godkendelse, har ikke opsættende virkning. En klage over de nye vilkår har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål til domstolsprøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 101 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Ejning Andefarm Aps v/ John Pedersen, Skivevej 83, 7830 Vinderup

En kopi af afgørelsen er sendt til følgende:

- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: na-tur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: in-fo@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk
- Niels Krawack, Lauhedevej 19, 7830 Vinderup.

Retsbeskyttelse

Retsbeskyttelse

Tilsynsmyndigheden skal i forbindelse med en revurdering af miljøgodkendelsen vurdere om virksomheden medfører væsentlig forurening og kan meddele påbud eller forbud efter § 41 i Miljøbeskyttelsesloven.

Påbud meddeles med hjemmel i § 41, jf. § 41b i Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse af 1757 af 22/12/2006 og er ikke omfattet af 8 års retsbeskyttelse.

Godkendelsen skal, jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 1640 af 13/12-2006 om godkendelse af listevirksomhed regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den næste regelmæssige vurdering skal dog foretages senest i 2019. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke må ske udvidelse eller ændring i anlægget eller arealer før disse er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden. Lovpligtige ændringer af stalde skal således også godkendes af tilsynsmyndigheden.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 72 stk. 3, for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Oplysninger om gældende lovgivning

Vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

ANLÆGGET - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning om revurdering herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlig forurening, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Tilsynsmyndigheden skal i forbindelse med en revurdering af miljøgodkendelsen vurdere om husdyrbruget medfører væsentlig forurening og kan meddele påbud eller forbud efter § 41 i Miljøbeskyttelsesloven.

Revurderingen foretages med vægt på:

- Vurdering af, om godkendelsen er dækkende i forhold til husdyrbrugets aktiviteter, om den er tidssvarende i.f.t. den teknologiske udvikling og BAT samt gældende lovgivning, vejledninger m.v.
- Vurdering af om relevante BREF dokumenter giver anledning til skærpelse af vilkårene for i-mærkede virksomheder
- Vurdering af, om der skal fastsættes nye vilkår eller om eksisterende vilkår skal bortfalde eller ændres.
- Endvidere skal husdyrbrugets placering i forhold til de nugældende planforhold vurderes.
- Miljøansvarlighed, jf. lovens § 40 a.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning finder sted.
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.).
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget.
- at energi og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,

- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter bliver vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

EJERFORHOLD

John Pedersen ejer og driver husdyrbruget Ejning Andefarm Aps på adresserne Skivevej 83, 7830 Vinderup, Skivevej 51, 7830 Vinderup og Gl. Landevej 36, 7830 Vinderup. Den drifts- og miljøansvarlige på ejendommen er John Pedersen. Det vurderes at være vigtigt, at personer, der arbejder på ejendommen, kender godkendelsens vilkår, for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer der er ansvarlige for driften, herunder ansvarlig for de miljømæssige forhold på husdyrbruget, skal dette skriftligt anmeldes til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

Produktionsstørrelse

Den 3. september 1993 meddelte Vinderup Kommune miljøgodkendelse til produktion af ænder i 13.090 m² nettoproduktionsareal med en belægning på 25 kyllinger/m² (op til 42 dage) eller 5,5 ænder/m² (op til 50 dage), samt opstart af ænder i 1.1310 m² produktionsareal med en belægning på ca. 15-20 ællinger/m² (op til 14 dage).

Produktionen i nudriften omfatter ejendommene på Skivevej 81, Skivevej 51 og Gl. Landevej 36. Husdyrbrugets lokalisering fremgår af bilag 1.

	Nudrift	
Dyrehold	Antal	DE
Stald 1	15.200	16,9
Stald 2	8.500	9,4
Stald 4	20.300	22,6
Stald 5	17.200	19,1
Stald 6	39.350	43,7
Stald 7	20.263	22,5
Stald 8	38.336	42,6
Stald 9	18.180	20,2
Stald 10	24.330	27
Stald 11	15.030	16,7
Stald 12	25.620	28,5
Stald 13	60.845	67,6
Stald 16	41.664	46,3
I alt	344.818	383,13

I forhold til miljøgodkendelsen fra 1993, der giver valgfrihed til en skiftende produktion af kyllinger eller ænder (hvis kun ænder så en maksimal produktion på 453.522 stk.), er der pga. de seneste par års produktionsnedgang samt domspraksis vedr. kontinuitetsbrud tilladelse til nuværende husdyrproduktion på 345.000 stk. ænder op til 52 dage i det samlede produktionsanlæg bestående af Skivevej 51, Skivevej 83 og Gl. Landevej. Holstebro Kommune vurderer at denne produktionsnedgang vil have positiv effekt i forhold til gener for miljø og naboer.

I vilkår omkring produktionsomfang anvendes dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet (bekendtgørelse nr. 1695 af 18/12 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere ned 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jvf. dennes bilag 1). Her ved fastholdes den produktion målt i **antal dyr**, der på tidspunktet for revurderingen kunne forventes.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

I starthuset, hvor ællingerne går de første 8 til 10 dage, er der ca. 10 ænder pr. kvadratmeter, mens der i voksehuset er 3-4 ænder pr. kvadratmeter. Ænderne går i store åbne huse, hvor der dagligt gives frisk strøelse. Der anvendes halm som strøelse, og strøelsesmåtten skal holdes tør ved at strø dagligt. Det er vigtigt, at holde strøelsen tør, da en våd strøelse medfører uren fjerdragt, hvilket kan få ænderne til at pille sig selv. Dette kan

medføre hudskader og udover en dårlig dyrevelfærd giver det også en dårlig pris ved slagtning.

I starthuset må der tilføres varme til ællingerne, enten som lokal opvarmning med gaspaneler eller lignende eller ved at opvarme hele huset. Temperaturen i stalden sænkes gradvis til ca. 28 grader efter den første uge. Når ællingerne er to uger gamle, er temperaturen nede på ca. 20 grader og ca. 18 grader ved ællingernes tredje leveuge. Ventilationen består af naturlig ventilation med luftindtag i siden og med afkast i kippen.

Der er ikke nævneværdige benproblemer hos danske ænder, og som i den øvrige slagtefjerkræproduktion i Danmark anvendes der hverken vækstfremmere eller kød- og benmel i foderet.

Til ænder kan anvendes de samme fodermidler som til andet fjerkræ, dvs. hovedsagelig korn – hvede og majs – tilsat sojamel og forskellige næringsstoffer, vitaminer osv.

Ællingens behov ændrer sig, efterhånden som de vokser. Derfor ændres foderets sammensætning også. En daggammel ælling har behov for meget protein og kalk for at kunne omdanne brusk til knogler.

De fleste ænder slagtes efter ca. 52 dage. Det sker lige før fjerskiftet, da ænderne har en ringe tilvækst under fjerskiftet. Mens ænderne skifter fjer, er det ikke praktisk muligt at plukke dem, da de små, uudviklede fjer ikke kan fjernes. Først når ænderne er 12-13 uger er fjerskiftet afsluttet, og fra denne alder er det igen muligt at slagte og plukke ænder. En mindre del af ænderne slagtes efter 13-uger. Disse ænder har en bedre slagte- og kød-kvalitet.

Ænderne indfanges af et hold fangere og ikke med maskiner, som man bruger til kyllinger. Herefter transporteres de til slagteriet i andekasser på en lastbil. På slagteriet bliver ænderne bedøvet ved at køre gennem et strømførende bad med lav spænding. Herefter skæres halsen over og ænderne fortsætter gennem slagteriet.

Efter indfangning transporteres ænderne til slagteriet i andekasser på en lastbil. Der må højest være fire ænder i hver kasse. På slagteriet bliver ænderne bedøvet ved at køre gennem et strømførende bad med lav spænding. Herefter skæres halsen over, og ænderne fortsætter gennem slagteriet.

STALDE

Husdyrbrugets indretning fremgår af bilag 2 samt nedenstående tabel.

Produktionen omfatter 12 huse, jf. skema nedenfor. Staldtypen er dybstrøelse, hvilket er den eneste staldtype til slagteænder i Danmark. Der er i staldene installeret et drikkevandssystem af typen IMPEX fra leverandøren AMERICA, der forebygger spild.

Dyrehold og staldtype	Nudrift		
	Grundplan M ²	Antal	DE
Stald 1 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilator, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	750	15.200	16,9
Stald 2 (52 dage ænder), naturlig ventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	420	8.500	9,4
Stald 4 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilator, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1000	20.300	22,6
Stald 5 (start hus), tagventilation, varmekanon, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	847	17.200	19,1
Stald 6 (52 dage ænder), naturlig ventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1940	39.350	43,7
Stald 7 (52 dage ænder), naturlig ventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1000	20.263	22,5
Stald 8 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilator, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1224	38.336	42,6
Stald 9 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilator, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	897	18.180	20,2
Stald 10 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1200	24.330	27
Stald 11 (52 dage ænder), naturlig ventilation, gavlventilator, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	742	15.030	16,7
Stald 12 (start hus), tagventilation, varmekanon, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1264	25.620	28,5
Stald 13 (52 dage ænder), naturlig ventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	3000	60.845	67,6
Stald 16 (52 dage ænder), naturlig ventilation, betonstøbt gulv, strøelse på hele arealet	1330	41.664	46,3
I alt		344.818	383,13

For at tilgodese dyrenes velfærd er belægningen begrænset til max. 4 ænder/m². Gulvet i hele stalden er forsynet med strøelsesmateriale.

Ovenstående giver ikke anledning til fastsættelse af vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen. Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte anordninger.

BAT i staldanlæggene

Med hensyn til BAT og staldsystemer findes referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF). Ænder er dog kun kort beskrevet i dokumentet, fordi der har været begrænset information tilgængeligt på området. Holstebro Kommune har dog vurderet at flere af de teknikker og teknologier, der nævnes til slagtekyllinger også kan implementeres i produktionen af slagteænder.

I BREF står der, at BAT for staldsystemer for slagtekyllinger er:

- Naturligt ventilerede stalde med strøelse på hele gulvbelægningen og drikkevandssystem, der forebygger spild

- Isolerede stalde med mekanisk ventilation og strøelse på hele gulvet og udstyret med drikkevandssystem til forebyggelse af spild ("VEA system")

Det sidstnævnte VEA system er hollandsk, og blev udviklet med henblik på at reducere ammoniakemissionerne fra staldene, hvorfor våd strøelse bør undgås. VEA-systemet er udformet med opmærksomheden rettet mod isoleringen af bygningen, drikkesystemet (for at undgå spild) samt anvendelsen af spån/savsmuld. Resultater har dog vist, at emissionerne svarer til det traditionelle staldsystem.

Andre nyudviklede systemer har et mekanisk tørresystem, der blæser luft gennem et lag af strøelse og klatter. Reduktionen i ammoniakemissionerne er betragtelig (reduktioner på 83 - 94 % sammenlignet med det traditionelle staldsystem), men de er dyre, fremviser en stigning i energiforbrug og har høje støvniveauer. Men når de er på plads, konkluderes de som værende BAT. Disse teknikker er:

- et perforeret gulvsystem med mekanisk tørringssystem
- et etagegulv med mekanisk tørringssystem
- et etagebursystem med aftagelige bursider og mekanisk tørring af gødningen

Der findes til dato to BAT byggeblade der vedrører fjerkræproduktion. Det drejer sig om systemer til tørring af gødningen, for derved at nedsætte ammoniak fordampningen. Det er en forudsætning for systemerne at stalden har gødningsbånd eller gødningskælder. I den ansøgte produktion går dyrene på dybstrøelse, som er det eneste staldsystem til slagteænder i Danmark, og derfor kan disse BAT-blade ikke tages i betragtning.

Følgende systemer til reduktion af ammoniak er fravalgt:

- **Luftvaskere:** Luftvaskere med syre til fjerkræ er ikke sat i produktion, da afprøvning af prototypen på slagtefjerkræ viste en række problemstillinger, der er nødvendigt at få løst og gennemtestet før den evt. bliver sat i produktion. I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, og dette sætter sig i renseren, som derved får reduceret effekten.
På den baggrund er luftvaskere fravalgt i denne produktion, da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker, med udokumenteret driftsstabilitet og driftsøkonomi.
- **Biologisk luftrensning:** Der er ingen BAT blade med biologisk luftrensning. Det er endnu ikke udviklet og afprøvet et system til fjerkræproduktion. En problematik er luftens indhold af fjer og fedtede støv som tilstopper de biologiske filtre. Endvidere er det problematisk at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor staldene står tomme i perioder. På denne baggrund er biologisk luftrensning fravalgt i denne produktion.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT på stalde:

En prototype af den kemiske luftrenser model TLV-Ammon fra Turbovent Environment A/S til fjerkræproduktion er afprøvet af AgroTech for Dansk Landbrugsrådgivning¹. Luft-

¹http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/info-byggeriogteknik-gratis/0065_mhj_pdf_stub.htm

rensere blev afprøvet i en slagtekyllingestald, over en periode på et hold kyllinger (35 dage). Resultaterne viste, at ammoniakkoncentrationen i afgangsluften blev reduceret med ca. 80-90 %. Afprøvningen viste, at der var problemer med tilstopning af dyser, der resulterede i en dårligere forstøvning af svovlsyre og derved mindre kontakt mellem luft og svovlsyre med reduceret effekt som følge.

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelige teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen tilgængelig indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau. Da der endnu ikke foreligger hverken luftvaskere eller biologisk luftrensning, der er fundet driftssikre i fjerkræstalde, vurderer Holstebro Kommune at det ikke er BAT for fjerkræstalde.

Staldsystemet med naturligt ventilerede stalde med strøelse på hele gulvbelægningen og drikkevandssystem, der forebygger spild, lever op til BREF krav til BAT for staldsystemer, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår til staldsystemet.

Overordnet vurderer Natur og Miljø, at en landmand igennem god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. kan overholde kravet om BAT. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri af nye staldanlæg eller lignende skal dette vurderes iht. BAT.

VENTILATION

Fede-staldene er naturligt ventilerede i perioder med temperaturer under ca. 20° C, hvilket svarer til omkring 5-6 måneders naturlig ventilation, omkring 4 måneders mekanisk ventilation og endelig en tomgangsperiode. Start-husene er udstyret med mekanisk ventilation.

Ved at begrænse den mekaniske ventilation så vidt muligt, begrænses energiforbruget. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde. Ventilationssystemet på ejendommene forventes ikke at kunne give anledning til støjgener for de omkringboende.

Ventilationsanlæggene er undertryksanlæg med indsugningsventiler placeret i væg, og udsugninger placeret ved kip. Udsugningskapaciteten er maksimalt 90 m³/m² stald pr. time. Der er ikke overdækning på ventilationsafkast, hvorved luften kastes mere lige op. Lufthastigheden i luftafkastene er ved maksimal ventilation ca. 8 m/sek. Enkelte stalde er forsynet med vægventilatorer.

Ventilationsanlæggene rengøres og kontrolleres indvendigt og udvendigt i forbindelse med hver tomgangsperiode.

I BREF dokumentet står, at BAT for fjerkræstalde er at reducere energiforbruget ved blandt andet at gøre følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppig kontrol og rengøring af luftkanaler og fans.

Det vurderes, at anvendelse af BAT i dette tilfælde, er opfyldt ved at begrænse brugen af den mekaniske ventilation samt ved godt management indenfor det eksisterende ventilationssystem, dvs. rengøring jævnligt – hvilket stilles som vilkår.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på ejendommen, skal dette forinden vurderes af Holstebro Kommune iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

RENGØRING AF STALDANLÆG

Staldanlæggene har en tomgangsperiode på ca. 10 uger fra november til starten af januar, hvor staldene tømmes, stald og inventar sættes i blød, og rengøres og desinficeres. Rengøringen omfatter alt inventar, staldrum og indvendige og udvendige dele af fodringsanlæg og ventilationsanlæg.

Erfaringen viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde har en gunstig indflydelse på ammoniaktab, staldlugtemissionen, støvgener og fluegener. Holstebro Kommune stiller vilkår til sikring af rengøring i hver tomgangsperiode.

FODER

Fasefodring

På husdyrbruget anvendes fasefodring med 3 faser og 3 færdigfoderblandinger.

Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet fosforindhold (% i foder)
Starter	19,5	0,65
I vækst	17,5	0,63
Slutfedning	16,8	0,60

Der fodres således med foder der har et total råprotein indhold der ligger imellem 16,8-19,5 %. Total fosfor i foderet ligger imellem 0,60-0,65 % i foderblandingen. Der anvendes færdigfoder tilsat fytase, svarende til 520 FTU (fytaseunits) pr. kg. færdigfoder.

Der findes i BREF notatet ikke en beskrivelse af BAT foder for slagteænder. BREF angiver dog, at det med hensyn til fosfor, er basis for BAT at fodre dyr (fjerkræ eller svin) med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor. Værdierne i tabellen er kun vejledende, eftersom

de bl.a. afhænger af energiindholdet af foderet. Det kan derfor være, at niveauerne skal tilpasses lokale forhold.

Der stilles vilkår til brug af fasefodring med minimum 3 faser og minimum 3 færdigblandinger.

Fytase tilsætning

Fosfor er et livsnødvendigt næringsstof for slagteænder. Samtidig udgør fosfor et stigende miljøproblem i vandmiljøet.

Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til slagtekyllinger er ofte lav, hvorved en betydelig mængde fosfor udskilles via gødningen. Ved at tilsætte enzymet fytase til svinenes foder, kan fosfor, der er bundet som fytat i korn og olieholdige frø, blive tilgængeligt for slagtekyllingerne. Ved tilsætning af enzymet fytase er der dermed et mindre behov for at tilsætte uorganisk fosfor til foderet. Alt i alt vil tilsætning af en mindre mængde uorganisk fosfor og udnyttelse af fosforen, der er bundet i fytat, medvirke til, at der spredes mindre fosfor på markerne og dermed bliver udvaskningen af fosfor fra marken til vandmiljøet forventeligt mindre.

På husdyrbruget anvendes som nævnt færdigfoder, der er tilsat fytase. Dette sikres i fremtiden ved vilkår om anvendelse af fytasetilsat færdigfoder.

Natur og Miljø vurderer på baggrund af ovenstående, at forhold vedr. foder og optimering heraf pt. opfylder kravet til BAT.

FYRINGSANLÆG

Der benyttes på ejendommen varmekanon til opvarmning af start-husene i stald 5 og stald 12. Varmekanon benyttes de første uger, imens ællingerne har behov for varme. Varmekanonen benytter naturgas, og der bruges årligt 23.734 m³.

HÅNTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

På ejendommene har husdyrbrugets ejer oplyst at der er registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Etableret år	Volumen	Indhold
Overjordisk	Skivevej 83	2006	3.000	dieselolie
Overjordisk	Skivevej 51	2002	1.200	dieselolie

Olier og kemikalier:

På ejendommen opbevares olie og spildolie i egnede beholdere i aflåst lokale på Skivevej 83. Der er betonstøbt gulv uden afløb. Der er ingen markkemikalier på ejendommen.

Olie og spildolie, som ikke opbevares i tank der er omfattet af olietankbekendtgørelsen, skal opbevares i egnede beholdere, der er placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af de pågældende stoffer kan holdes indenfor et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak. Oplagspladsen skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsbeholder i området. Hermed mindskes risikoen for, at olie eller spildolie forurener grundvand, jord, undergrund, vandløb, søer eller havet.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor eksisterende vilkår bortfalder.

AFFALD OG KEMI KALIER

Affald fra ejendommen håndteres iht. nedenstående:

Farligt affald – kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder		
	EAK-kode	Mængder pr år
Lysstofrør & elsparepærer	20 01 21	50 stk
Spildolie	13 02 08	25 l.
Oliefiltre	16 01 07	6
Batterier – alle typer	20 01 33	0-50 kg

Genbrugeligt affald – afleveres på containerplads i mindre mængder imod betaling		
	EAK-kode	Mængder pr år
Jern og metal	02 01 10	0-300 kg
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	0-100 kg
Plast (afdækning m.v. skal være rystent og bundtet i håndterbare bundter)	15 01 02	0-200 kg

Affald – til forbrænding på kraftvarmeværk eller afleveres på containerplads		
	EAK-kode	Mængder pr år
Nylonsnor fra halm	17 02 03	0-100 kg

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for ejendommen. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affalds-bekendtgørelsen, og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Brugte kanyler skal behandles som klinisk risikoaffald i henhold til affaldsbekendtgørelsen og regulativ for erhvervsaffald, herunder skal det opbevares i en egnet brudsikker beholder, og den anvendte emballage skal lukkes forsvarligt og mærkes, før affaldet forlader ejendommen. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til affaldsregulativet, herunder skal transport af farligt affald foregå med godkendt transportør, til godkendte modtager, og der skal foreligge kvitteringer for aflevering af farligt affald. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktio-

nen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning.

Ovenstående er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets affaldshåndtering.

DØDE DYR

På ejendommen indsamles døde dyr dagligt og opbevares i lukkede containere indtil afhentning af Farmfood A/S hver fredag.

I henhold til bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007 om opbevaring af døde dyr skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Ifølge § 5 stk. 2. kan afhentning af dyr opbevaret i container afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Såfremt husdyrbruget senere vælger at opbevare døde dyr på køl gælder § 5 stk. 3., hvor afhentning kan udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Opbevaring

Der opbevares ikke sprøjtemidler eller sprøjte kemikalier på ejendommene.

Produkter til rengøring og neutralisering af staldanlæg opbevares i aflåst rum på Skivevej 83. Der opbevares hverken medicin eller kunstgødning på ejendommen.

Håndtering

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af staldanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplag-

ringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i fx en spildbakke.

Det vurderes, at gældende lovkrav på området således er opfyldt, og der stilles ingen yderligere vilkår.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FAST HUSDYRGØDNING

Der produceres årligt 3.620 ton (1,05 ton pr 100 stk. ænder) fast gødning med et tørstofindhold på 35 %.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret på Skivevej 83, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	19.436,47	7.010,50	175,66
Produceret på Skivevej 81, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	9.835,65	3.547,60	88,89
Produceret på Gl. Landevej 51, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	13.121,74	4.732,85	118,59
I alt		42.393,86	15.290,95	383,14
Fraført til Røjervej 33, 7151 Sunds	andedybstrøelse	-35.518,33	-12.811,11	-321
Fraført til Vinderupvej 30, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	-3.319,47	-1.197,30	-30
Fraført til Hasselholtvej 10, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	-2.212,98	-798,20	-20
I alt		1.343,08	484,34	12,14

15 % af dybstrøelsen, hvilket svarer til normtallet, køres direkte ud og pløjes ned. Den resterende dybstrøelse opbevares i markstak inden den bringes ud. Da der i ansøgningen ikke er benyttet en højere procentdel af direkte udbragt dybstrøelse, som ammoniak reducerende virkemiddel, stilles der ikke vilkår til sikring af andelen af dybstrøelse, der bringes direkte ud.

Al gødning fra de tre ejendomme opbevares i møddingshus på 630 m² med betonstøbt gulv og beton vægge placeret på Gl. Landevej 36. Gødning fjernes 2 gange årligt, hvor det bringes ud i marken til nedpløjning eller sættes i markstak hos aftagere. Maskinstation står for transport af gødningen til aftagere.

Gødning svarende til 371 DE afsættes til Røjervej 33, 7151 Sunds, Vinderupvej 30, 7830 Vinderup og Hasselholtvej 10, 7830 Vinderup. Der stilles vilkår til sikring af afsætningsaftalerne. Øvrige eksisterende vilkår bortfalder da Plantedirektoratet er myndighed vedr. gødningsregnskaber samt opfyldelse af harmonikrav.

Der modtages ikke husdyrgødning fra andre husdyrbrug eller slam/affaldsprodukter fra renseanlæg/ industrivirksomheder el. lign.

Eksisterende vilkår vedr. overdækning af gødning under transport beholdes.

Dybstrøelse i markstakke

Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må oplagres i marken, såfremt oplaget er overdækket med kompostdug eller lufttæt materiale. Oplaget skal opfylde nedenstående afstandskrav jvf. § 8, stk.1 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, og må ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Naboskel	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

I BREF er endvidere angivet at for en midlertidig stak af svine- eller fjerkrægødning på marken er det BAT at anbringe gødningsstakken væk fra følsomme receptorer såsom naboer og vandløb (inklusive markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Dybstrøelse opbevaret på marken i markstak må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før gødningen igen må placeres på samme sted. Kun gødning, der indgår i ejendommens mark- og gødningsplan, må opbevares og anvendes på ejendommens areal.

Da der anvendes møddingshus, er det alene i spidsbelastningsperioder, at der anvendes markstak. Holstebro Kommune stiller i revurderingen stilles der vilkår om journal for placering af stakkene på kort m.v. Desuden stilles der vilkår om, at overdækningsmateriale løbende fjernes fra marken. Øvrige eksisterende vilkår udgår, da forholdet omkring markstak er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og disse krav vurderes tilstrækkelige.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra det samlede anlæg forventes at være på 11.929 kg N / år. Da der er tale om en revurdering, hvor der hverken sker etablering, udvidelse eller ændring af dyreholdet, vil der være en meremission på 0 kg N/år.

Beskrivelse	N-emission kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet om 15 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	0 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	0 N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	11.929 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission	11.929 kg N / år
Meremission	0 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 15 %

Det generelle ammoniakreduktionskrav er i 2007 fastsat til 15 %. Reduktionskravet stilles i forhold til "bedste" stald- og lagersystem med udgangspunkt i normtal 2005/06. Det generelle krav om reduktion af ammoniak fra lager og stald er opfyldt ved en reduktion af antallet af DE. Meremissionen er beregnet til 0 kg N pr. år efter det generelle ammoniakreduktionskrav på 15 % er fratrullet.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 0 kg N pr. år. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1.000 meter fra nærmeste naturområder, der er omfattet af lovens § 7. Nærmeste § 7 naturområde ligger ca. 1,2 km fra ejendommens stalde og gødningslagre, se bilag 3.

Naturområderne er 1) højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, overdrev større end 2,5 ha, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, 2) heder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, 3) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder samt 4) ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

LUGT

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder. De vigtigste stoffer er NH₃-aminer, H₂S, mercaptaner og fedtsyrer. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende, afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden. Der er ikke tidligere indkommet klager over lugtgener fra ejendommen. Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener.

Staldlugtemission beregnes på grundlag af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udarbejdet af MLK Fyn, maj 2002. Staldlugtemission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på ejendommen, dvs. under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse.

I det elektroniske ansøgningsskema i husdyrgodkendels.dk, som er benyttet til indsendelse af oplysninger i forbindelse med revurderingen, er der ikke beregnet staldlugtemission, men blot indtastet afstandsforhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone. Da lugtemissionen fra ænder ikke er defineret i FMK modellen, har Holstebro Kommune valgt at

benytte lugtemissionen fra burhønseshold og opjusteret vægten til 3,8 kg som er gennemsnitsvægten for en færdig slagteand.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen

Konsekvens = 1 LE/s	Konsekvens	Område III	Område II	Område I
Beregnet værdi	894	195	346	616

Område I: Bolig i byzone og sommerhuse

Område II: Boligområde i øvrige samt landsby eller samlet bebyggelse

Område III: Boliger i landzone uden for landsby og udenfor samlet bebyggelse

Nærmeste staldafsnit	Område	Afstand til område
Stald 8	Enkelt bolig	214 m
Stald 7	Samlet bebyggelse	614 m
Stald 16	Byzone	918 m

Samlet vurdering for lugt

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter FMK modellen. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at slagteands produktionen ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Såfremt der opstår væsentlige lugtgener fra stalde mv., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for at kunne udnytte miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af kyllinger, gødning, korn og foderstoffer m.v. Til- og frakørsel til ejendommen sker fra henholdsvis Skivevej og Gl. Landevej.

Foder og gødningstransporter forbi naboejendommene vil ikke blive forøget da antallet af dyr ikke ændres. Tung transport til og fra ejendommene forekommer fra tidlig morgen til sen aften. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være belastende.

Skematisk oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Transporter pr. år	Tidsrum kl.
Indkøbte foderstoffer	117	07-17
Brændstof	1	07-17
Ællinger til ejendommen	29	05-20

Type	Transporter pr. år	Tidsrum kl.
Slagteænder fra ejendommen	90	05-20
Husdyrgødning	100	05-17
Døde dyr	44	07-17
Antal transporter i alt	381	

Transport af indkøbte foderstoffer, husdyr til/fra ejendommen og husdyrgødning vil ikke stige da der er tale om en revurdering.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid, hvilket også fremgår af ansøgningen om revurdering.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid

Det vurderes, at transport til og fra ejendommen kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Såfremt de generelle krav fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, vurderer Holstebro Kommune, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

STØJ

Ventilationsanlæg

Da der hovedsagligt benyttes naturlig ventilation, vurderer Holstebro Kommune at støj fra ventilationsanlægget vil være minimalt.

Foderlevering

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering. Der leveres ikke foder om natten. Der leveres foder mellem 2 og 3 gange om ugen imellem kl. 07-17. Desuden vil der være støj ved indlevering og afhentning af dyr, levering af dyr sker ca. 29 gange årligt og afhentning af dyr forekommer ca. 90 gange årligt.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning må husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korregerede støjniveau dB(A) ikke overstige (55/45/40) målt ved nærmeste beboelse i landzone.

Ved fastsættelse af støjvilkår anvendes Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier for blandet bolig og erhvervsområder. Støjgrænserne er gældende i skel ved nærmeste nabobeboelse og ikke i virksomhedens skel. Disse grænseværdier fastholdes i revurderin-

gen. Det skal dog præciseres, at støjgrænserne kun gælder støj fra faste tekniske installationer, som fx ventilationsstøj mv. – ikke støj fra almindelig markdrift.

Samlet vurdering af støj

Ventilationsanlægget, transport, fodring og støj fra dyrene er sædvanligvis de væsentligste støjklager fra husdyrbrug. Det vurderes, at da produktionen fastholdes, vil dette ikke give anledning til væsentlige ændringer af virksomhedens støjklager. Der har ikke været klager over støj fra ejendommen, men det skønnes rimeligt fortsat at sikre de omkringboende mod væsentlige støjgener ved bevare de eksisterende vilkår til den maksimalt tilladte støjemission.

STØV

Beregninger af luftens sammensætning er ikke foretaget men støvmængden fra ventilationsanlægget vil være meget begrænset, og det vil ikke være til gene for omgivelserne.

Stalde

Der forventes ikke støvgener fra staldene for de omkringboende.

Foder

Der er oplyst, at der kan forekomme støv fra foderanlæg, som er placeret udendørs.

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Holstebro Kommune vurderer, at der generelt ikke forekommer støvgener på eller omkring ejendommen, og der stilles ikke skærpede vilkår.

LYS

I staldene er der naturligt lys i dagtimerne, og elektrisk lys om natten for at stimulerer foderoptaget. Der vælges lavenergilysstofrør, på ejendommen, således at elforbruget begrænses.

Der er ikke tidligere indkommet klager over lysgener fra naboer, og det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende.

Lysstyring og lysdæmpning for at mindske effektforbruget bør implementeres på ejendommene. Da Holstebro Kommune stille vilkår om gennemgang af ejendommene af en energifaglig person inden for 1 år, stilles der ikke yderligere vilkår til lys.

SPILDEVAND

Spildevand fra ejendommene håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Vaskevand fra stalde	Ledes til opsamlingsbeholdere og udspreddes efterfølgende på harmoniarealet
Spildevand fra kantine/kontor Ski-vevej 83	Ledes til septiktank, der tømmes i henhold til kommunens tømningsordning

Der vaskes i hver tomgangsperiode, årligt produceres der ca. 500 m³ spildevand som opsamles i beholdere i forbindelse med vask og rengøring.

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Opbevaring og brug af spildevand fra stalde vurderes at ske i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det vurderes, at forhold omkring spildevand i øvrigt er tilfredsstillende og ikke vil give anledning til væsentlig forurening eller gener.

SKADEDYR

Rotter

Foder på ejendommen skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levemuligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Produktionsformen i dybstrøelse og med lagring af gødning i møddingshus samt overdækkede markstakke, har ikke givet anledning til fluegener på ejendommen. Der stilles vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium senest fastsatte retningslinier. Fluegener skal forebygges ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring.

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt i ventilerede stalde, forkerte foderblandinger, uheld ved transport af husdyrgødning, herunder f.eks. overlæs, der vil medføre spild på transportvej. Da der er tale om dybstrøelse fra slagteandsproduktion, er der ingen fare for afstrømning.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse leverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm om driftsstop er modtaget. Efter transport vil evt. spild blive opsamlet.

Det vurderes, at risikoen for mulige uheld minimeres ved tilsyn med dyrene flere gange dagligt samt jævnlig rengøring og vedligehold af teknisk udstyr og implementering af godt landmandsskab.

Egenkontrol:

- Daglig føres logbog over produktionen; foder- og vandforbrug og dødelighed
- Der føres løbende kontrol med tilvækst.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Produktionen overvåges via indberetninger fra slagterierne og fødevareregions dyrlæger.

Beredskabsplan

En beredskabsplan kan medvirke til at begrænse skadens omfang ved driftsforstyrrelser og uheld, og derigennem mindske risikoen for forurening, såfremt der skulle ske et uheld, herunder mindre uheld som f.eks. oliespild, og mere alvorlige hændelser som f.eks. brand, hærværk etc.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld reduceres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan vil blive udarbejdet efter miljøgodkendelsen er meddelt, for bedre at kunne identificere nye risikoområder.

BAT som anvendes i forbindelse med beredskabsplanen er bl.a:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld el. lign.
- at alle, der arbejder på ejendommen, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den findes
- at beredskabsplanen hænges op flere synlige steder på ejendommen
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen senest indsendes til Holstebro Kommune 5 mdr. efter meddelelse af godkendelse, at beredskabsplanen skal foreligge færdig senest 6 mdr. efter meddelelse af godkendelse, og skal forinden skriftligt accepteres af Holstebro Kommune.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Miljøbeskyttelsesloven bygger på det grundlæggende princip, at den samlede forurening af omgivelserne skal forhindres eller begrænses mest muligt. Ud fra denne integrerede tankegang skal der foretages en samlet vurdering af forureningen fra et anlæg. Ideen er, at man ikke skal kunne løse miljøproblemerne ved at flytte forureningen fra luft til vand eller jord - eller f.eks. fra ét led i håndteringen af husdyrgødningen til et andet. Ud fra dette princip pålægger miljøbeskyttelsesloven det enkelte husdyrbrug at anvende BAT således at forureningen ud fra en samlet betragtning bliver mindst mulig.

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området. Der er foretaget en vurdering af, om husdyrbrugets teknologi lever op til BAT, under hvert enkelt afsnit, hvor det er relevant. Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets drift og indretning lever op til kravet om anvendelse af BAT.

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Sagt med andre ord drejer det sig om, at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv. således at tab til omgivelser bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi sigter bl.a. mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Lov om miljøbeskyttelse. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el, strøelse og olie.

Type	Forbrug
Vand	7000 m ³
El (inkl. stuehus)	122.659 kWh/år
Naturgas	23.734 m ³

Der føres endvidere daglig kontrol med vandforbrug og anlæg og bygninger vedligeholdes løbende, større eftersyn af anlæg foretages i tomgangsperioden.

Dyrene tilses flere gange dagligt. Foder, vand og klima i stald kontrolleres mindst en gang daglig.

Generelt bør husdyrbruget registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Dette sikres ved vilkår med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

For at sikre, at husdyrbruget løbende holdes ajour mht. energirigtige teknologier stilles der vilkår om, at husdyrbruget minimum hver 5. år gennemgås af en energifaglig person, med det sigte, at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Den første gennemgang inkl. rapport skal foreligge inden udgangen af 2010 og omfatte hele anlægget. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier skal indføres, med mindre der er forhold, der taler for, at investeringen med fordel udsættes til senere, eller såfremt det på anden måde ikke er proportionalt at indføre tiltagene. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign. Gennemgangen kan f.eks. tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog.

RENERE TEKNOLOGI

På husdyrbruget er der lavet en lang række renere teknologitiltag:

El:	▪ Lavenergilysstofrør ▪ Naturligventilation
Ammoniak:	▪ Regelmæssig vask og eftersyn af ventilationssystemet
Energi	▪ Fasefodring ▪ Fytasetilsat foder ▪ Trinvis regulering af ventilation - Temperaturstyret - CO2-styret - Kurvestyring (indsætnings-dato/vægtinterval)
Management	▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab - Journal over vandforbrug - Journal over foderforbrug - Daglig tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæg
Vand	▪ Vandnipler efterses dagligt, så vandspild minimeres
Lager	▪ Møddingshus
Udbringning	▪ Bredspredt udbringning og nedbringning inden 6 timer

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at man igennem godt landmandskab og overholdelse af husdyrbekendtgørelsen mm. overholder kravet om BAT. I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyr-

brug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at virksomheden gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med ejendommens energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Med de stillede vilkår og overholdelse af gældende lovgivning vurderes det, at husdyrbruget lever op til BAT.

Ophør af husdyrbruget

Der stilles vilkår til sikring af, at der ved evt. ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører.

AREALER- Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF AREALER

Udspretningsarealerne modtager husdyrgødning fra husdyrbruget på Skivevej 83, 7830 Vinderup, Skivevej 51, 7830 Vinderup og Gl. Landevej 36, 7830 Vinderup. Udspretningsarealerne er beliggende på følgende matrikelnumre og med et areal, som vist i skema 1 og bilag 4.

Skema 1. Mark nr., areal drifts- og ejerforhold for de udspretningsarealer, der indgår i vurderingen af ansøgningen.

Marknr.	Ha	Type	Matrikel	Ejer / bortforpagter
9-0	1,78	Ejet	17 B Egebjerg By, Ejsing	Ejsing Andefarm Aps, Skivevej 83, 7830 Vinderup
9-1	0,33	Ejet	8 F Egebjerg By, Ejsing	Ejsing Andefarm Aps, Skivevej 83, 7830 Vinderup
11-0	1,13	Ejet	8 E Egebjerg By, Ejsing	Ejsing Andefarm Aps, Skivevej 83, 7830 Vinderup
12-0	0,38	Ejet	8 P Egebjerg By, Ejsing	Ejsing Andefarm Aps, Skivevej 83, 7830 Vinderup
13-0	4,33	Forpagtet	6 E Ejsing By, Ejsing	John Bjerregaard Petersen, Bækkevej 20, 7830

Marknr.	Ha	Type	Matrikel	Ejer / bortforpagter
				Vinderup
16-0	0,73	Forpagtet	6 E Ejning By, Ejning	John Bjerregaard Petersen, Bækkevej 20, 7830 Vinderup
25-0	0,59	Ejet	17 B Egebjerg By, Ejning	Ejning Andefarm Aps, Skivevej 83, 7830 Vinderup
26-0	0,61	Forpagtet	32 F Egebjerg By, Ejning	John Bjerregaard Petersen, Bækkevej 20, 7830 Vinderup
I alt	9,88			

Det ejede og forpagtede areal udgør 10,03 ha, derudover afsættes der andedybstrøelse svarende til 321 DE til Røjenvej 33, 7151 Sunds, drevet under CVR nr. 13395977, og andedybstrøelse svarende til 30 DE til Vinderupvej 30, 7830 Vinderup, drevet under CVR nr. 82671854, og andedybstrøelse svarende til 20 DE til Hasselholtvej 10, 7830 Vinderup, drevet under CVR nr. 25328914. Det bemærkes at der ikke findes hjemmel til at kræve en § 16 arealgodkendelse af aftalearealer, da husdyrbruget revurderes efter miljøbeskyttelsesloven.

Tabel 1. Husdyrgødningstyper og næringsstofsammensætning til udspredning på udbringningsarealerne.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret på Skivevej 83, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	19.436	7.010	175,66
Produceret på Skivevej 81, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	9.835	3.547	88,89
Produceret på Gl. Landevej 51, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	13.121	4.732	118,59
I alt		42.393	15.290	383,14
Fraført til Røjenvej 33, 7151 Sunds	andedybstrøelse	-35.518	-12.811	-321
Fraført til Vinderupvej 30, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	-3.319	-1.197	-30
Fraført til Hasselholtvej 10, 7830 Vinderup	andedybstrøelse	-2.212	-798	-20
I alt		1.343	484	12,14

Der stilles i revurderingen vilkår om, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning på husdyrbrugets arealer med en sammensætning, svarende til den i tabel 1 anførte.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til de i godkendelsens stillede vilkår og bestemmelserne husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der stilles vilkår om, at dokumentation skal kunne fremvises for de seneste fem år, jvf. straffelovens bestemmelser.

Harmonikrav

I Husdyrbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav), for ænder må der iht husdyrbekendtgørelses § 27 stk. 1 udsprede 1,4 DE/ha pr. planperiode. Der ansøges om udspredning af husdyrgødning svarende til 12,14 DE. Dette kræver et areal på 8,67 ha. Harmonikravet opfyldes, da der er 9,88 ha til rådighed, og det reelle harmonitryk er på 1,23 DE/ha (12,14 DE/9,88 ha).

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Ved indgåelse af forpagtninger og/eller gylleaftaler skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler. Ændres der på udbringningsarealerne skal disse ændringer anmeldes til Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om dette giver anledning til ændring af vilkår i godkendelsen.

Alle ændringer i udspretningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Det er i revurderingsmaterialet angivet, at alle arealer drives efter et S4-sædskefte med udvaskningsindeks 98. Da beregningerne er foretaget på et sædskefte, der afviger fra referencesædskeftet, stilles der vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskefte, eller et sædskefte der har en lavere N-udvaskning.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ansøger har oplyst, at dybstrøelsen udbringes med bredspreader og nedmuldes. I BREF er angivet at BAT for spredning - våd eller tør - af fast fjerkrægødning er indarbejdelse inden for 12 timer. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 26 skal fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Holstebro Kommune vurderer, at den strammere danske lovgivning i forhold til BREF, er at anse som BAT. Det er endvidere BAT at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:

- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og
- at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene.

For generelt at sikre omkringboende stilles der i godkendelsen vilkår om, at udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses.

Ved indgåelse af gylleaftaler/forpagtningsaftaler skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler. Ændres der på udbringningsarealerne skal disse ændringer anmeldes til Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om dette giver anledning til ændring af vilkår i godkendelsen.

Transport

Ejede udspretningsarealer er beliggende i en transportafstand omkring de 3 ejendomme og dermed mindre end 10 km fra anlæggene på Skivevej 83, Skivevej 51 og Gl. Landevej 36, hvor den faste gødning modtages fra.

Holstebro Kommune gør opmærksom på i forbindelse med transport af dybstrøelse til aftalearealerne, at der er et generelt lovpligtigt krav om udbringning af gødning jvf. Bekendtgørelse 1152 af 23/11 2006 om husdyrhold og arealkrav mv. Ifølge bekendtgørelsens § 18 skal dels transporten af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 km fra husdyrproduktionsanlægget foregå med lastbil eller et påhængskøretøj hertil. Dels skal flydende gødning opbevares i lukkede tanke, og fast gødning skal overdækkes under transporten jf. stk 2.

Udbringning af husdyrgødning er ikke betinget af kørsel gennem bymæssig bebyggelse, og er begrænset til få dage om året. Holstebro Kommune vurderer derfor, at udbringningen af fra anlæg til markarealer ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug skal vurderes ved ansøgning om miljøgodkendelse. Generne kan f. eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning. Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Holstebro Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke vil være væsentligt forøgede trafikgener for omgivelserne i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning fra anlæggene.

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselsloven. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med minimering af ammoniakfordampning/lugtemission fra markdriften er desuden følgende:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen.
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Det vurderes, at gødningshåndteringen med de stillede vilkår lever op til BAT.

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

Der stilles vilkår om, at udbringning skal tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer i overensstemmelse med god landmandspraksis. Dvs. ved nedpløjning umiddelbart efter udbringning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Det vurderes, at gødningshåndteringen iflg. gældende lovgivning og ansøgningen lever op til BAT. Det vurderes, at der ikke er behov for at skærpe husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning.

GRUNDVAND

Udspretningsarealerne mark nr. 13-0 og 16-0 ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsopland og udspretningsarealerne mark nr. 13-0 og 16-0 ligger indenfor indvindingsopland til Ejning Vandværk.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsopland og indvindingsopland til vandværk, og alle udspretningsarealerne ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser og hygiejnezone for vandværksboringer.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 13-0 og 16-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 16 og 10 meter, faldende mod syd.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 30 meter et akkumuleret lerdække på 5-9 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og på 2-4 meter under grundvandsspejlet.

Boringer DGU nr. 54.287 og 54.290 afsluttes begge i ler i dybden henholdsvis 41 og 42 meter. Ejning Vandværks boringer er filtersat i 55-67.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 10 og 11,5 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 10-5 meter og 7-5 meter, begge faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er grovsandet jord (JB1).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til husholdning (1-2 husstande).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af områ-

det endnu. De pågældende markarealer 13-0 og 16-0 ligger indenfor et område, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan, men hvor kortlægningen ikke er foretaget endnu.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne nr. 13-0 og 16-0 er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 61 mg/l, med en reduktion på 3 mg/l.

Der ses ikke noget indhold af nitrat og sulfat i borerne til Ejning Vandværk.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvandsat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlige og vedvarende opafgående tendens af et forurenede stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Skivevej 83, 7830 Vinderup ikke skal sættes yderligere vilkår til beskyttelse af grundvand som indvindes til drikkevand. Grundvandsforhold kan se af bilag 5.

Der er en boring ved ejendommen Skivevej 83 og Gl. Landevej 36. Afstandskravene på 25 meter er overholdt i forhold til vandboringen på Skivevej 83, hvor der ca. 36 meter fra vandboringen til nærmeste stald. Derimod er afstandskravet på 25 m. ikke overholdt for vandboringen ved Gl. Landevej 36, hvor der kun er ca. 15 meter fra boring til nærmeste stald. Der stilles derfor vilkår om, at der inden 1. marts 2010 søges om en dispensation.

Varetagelse af hensyn til landskab

Mark 12-0 ligger kystnærhedszonen og den sydøstlige ende af mark 13-0 ligger i beskyttelseszone omkring fortidsminde. Derudover ligger arealerne udenfor områder med landskabeligt interesse og der findes på arealerne ikke beskyttede diger, der er omfattet af museumslovens § 29a. Holstebro Kommune finder ikke at den ansøgte markdrift er i strid med disse beskyttelsesområder eller giver anledning til fastsættelse af vilkår ud fra en landskabsfaglig vurdering.

Natura 2000-områder, beskyttede naturtyper og områder samt bilag IV arter

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. Miljøbeskyttelsesloven om revurdering, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen², af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen³. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁴ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af revurderingen af den eksisterende miljøgodkendelse. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁵, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁶. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

² Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁴ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁵ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nisum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nisum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nisum Fjord.

⁶ Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal, Overfladevand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav dels i husdyrlovens § 7, der har til formål, at beskytte en række kvælstoffølsomme naturtyper mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra nærliggende husdyrbrug. Dels i naturbeskyttelseslovens § 3 der har til formål, at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandsændringer.

Tør natur

Ammoniakbelastningen fra husdyrbrugets anlæg

Den samlede ammoniakfordampning fra det samlede anlæg forventes at være på 11.929 kg N / år. Da der er tale om en revurdering, hvor der hverken sker etablering, udvidelse eller ændring af dyreholdet, vil der være en meremission på 0 kg N/år.

Ammoniakdeposition på Natura2000 områder

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommene er EF-habitatområde nr. 54 Skånsø og Tranemose, som vist med skravering herunder.

Da afstanden fra ejendommene er relativt kort (ca. 1,2 kilometer), og der er tale om meget store kvælstofemissioner (11-12 tons fra de tre ejendomme i alt), er der foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet i de to punkter vist herover.

Kvælstofnedfaldet er beregnet til 0,25 hhv. 0,26 kg N/ha/år i de to punkter.

Disse områder er af Miljøcenter Ringkøbing kortlagt som mosaikker af naturtyperne våd hede (naturtype 4010) og tør hede (4030). Naturtypernes tålegrænse fastsættes til hhv. 10 – 25 og 10 – 20 kg N/ha/år.

Med en baggrundsbelastning omkring 14 kg N/ha/år er den nedre tålegrænse overskredet, og der er risiko for, at naturområderne modtager for meget kvælstof, og at de tre ejendomme bidrager til at forværre denne situation.

Der er i dag kun beskrevet ganske lidt i BREF noten om bedst tilgængelige teknologier (BAT) til at nedbringe ammoniakfordampningen fra andeproduktioner. Ud fra en samlet vurdering er det væsentligt, at der på sigt sker en nedsættelse af ammoniakfordampningen fra ejendommen i takt med udvikling af bedre teknologier. Husdyrbruget pålægges derfor inden 1. juli 2012, at fremsende en handlingsplan for hvordan husdyrbruget vil nedbringe ammoniakfordampningen fra staldene. Handlingsplanen skal som minimum indeholde en vurdering af mulighederne for at anvende gyllekøling, forsuring, luftvasker, fodring m.m. Holstebro Kommune vil herefter på baggrund af redegørelsen vurdere, om der er behov for at stille yderligere krav om BAT og meddeler om nødvendigt påbud herom med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 41.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3:

De naturarealer, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvis højt målsatte i den gældende naturplan (B-målsatte), ligger indenfor det ovenfor nævnte Natura 2000 område.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder.

Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret så langt mod øst som her.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommene.

Grøn kølle guldsmed: Er ikke registreret i området.

Det vurderes, at husdyrbruget kun vil kunne påvirke Bilag IV arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødningen. Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

Natura 2000 - Vandområder

BESKRIVELSE AF SØNDERLEM VIG OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Ejendommene på Gl. Landevej 36 og Skivevej 51 og størstedelen af udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Sønderlem Vig som er udpeget til habitatområde (H32).

Sønderlem Vig har et opland på 9.030 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %⁷ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 6.320 ha.

Udpegningsgrundlaget for Sønderlem Vig⁸ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition er behandlet

⁷ Det antages at procentdelen af landbrug i oplandet til Sønderlem Vig er mere eller mindre det samme som i oplandet til Venø Sund.

⁸ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Andre arter fremgår af tabel 2 og 3.

Tabel 2. Udpegningsgrundlaget for Sønderlem Vig jf. SNS 20099[1]. Den naturtype der er anført med ”*” er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Art
1355*	Odder

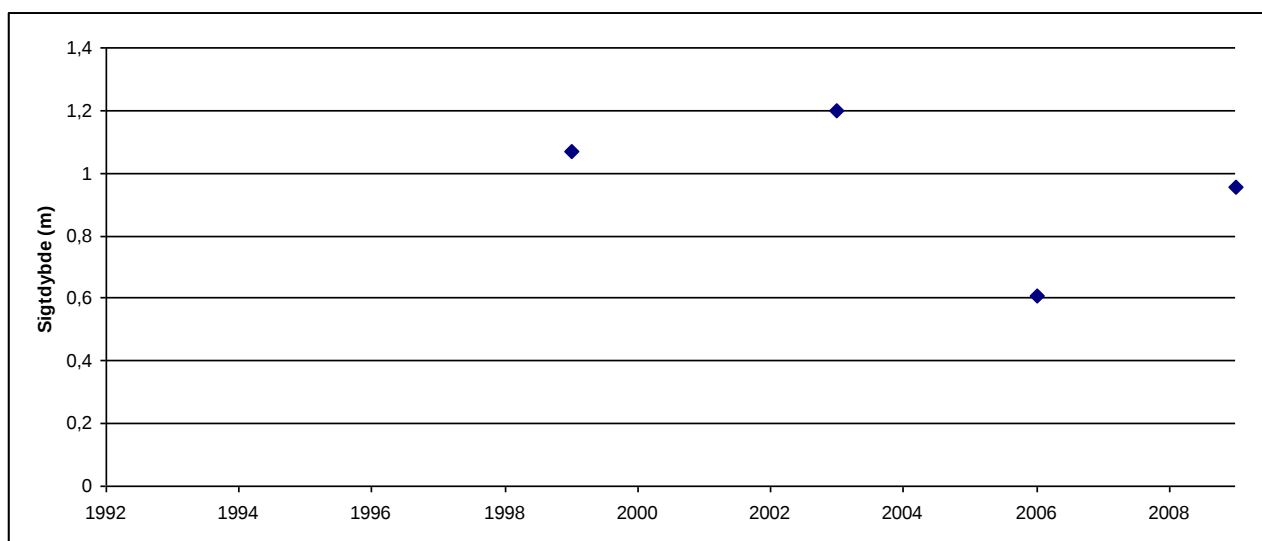
Regionplanens målsætning

Sønderlem Vig er i regionplanen A1/B-målsat, som særligt naturvidenskabeligt interesseområde med beskyttelse af særlige naturelementer. Søerne er tilstræbt friholdt for kulturpåvirkning, og kræver særlig beskyttelse for bevarelse af biologiske, geologiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kulturpåvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket ift. den naturlige baggrundstilstand

Sønderlem Vig tilstand

Regionplanens målsætning for Sønderlem Vig er ikke opfyldt. Søen lever på nuværende tidspunkt ikke op til målsætningen i amtets regionplan, om end dyrelivet vurderes tilfredsstillende. Søs nuværende miljøtilstand skyldes tidligere eller nuværende tilledninger med næringsstoffer som betyder at udbredelsen af karakterarterne for naturtypen ikke har gode vækstbetingelser og derfor kun har en lille udbredelse. Næringsstofftilledningen medfører en stor algevækst, hvilket reducerer sigtddybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde.

Vandets klarhed (sigtddybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Den målte sigtddybde i Sønderlem Vig fremgår af figur 1. Årsagen til den lave sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 1. Udvikling i sigtdybde i Sønderlem Vig (den simpelt gns.)¹⁰

I oplandet til Sønderlem Vig er der i den sydvestlige ende af området to strandsøer (1150) Strandsø 1 v. Sønderlem Vig og Strandsø 2 v. Sønderlem Vig. Søerne er i risiko for ikke at opfylde målsætningen i 2015. Årsagen er for stor tilførsel af næringssalte (påvirkningstype N). Da der kun blevet foretaget målinger af sigtdybden 5 gang i 2007 hvor sigtdybden var på 0,3220 (simpelt gennemsnit for perioden maj til sep) for strandsø I og 4 gange i 2007 i Strandsø II på 0,5125 (simpelt gennemsnit for perioden maj til sep) udviklingen i søerne lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

Sønderlem Vig på 240 ha er karakteriseret som *"kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger"* (3140) Søen har tæpper af kransnålalger på store dele af bunden. Søen har en fosforkoncentration på 0,055 mg/l, den samlede dækningsgrad af kransnålalger er 46 %. Søen forventes at opfylde målsætningen i 2015.

Det fremgår af basisanalysen at ingen af de tre søer i området der er større end 5 ha, kan kategoriseres som 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, dog kan der være søer mindre en 5 ha der opfylder kriterierne for at kunne kategoriseres som 3150, Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af information om hverken placering eller tilstanden for disse søer, hvorfor udpegningsgrundlaget 3150 lader sig derfor ikke nærmere vurderer

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

¹⁰ Naturdatabasen.

Odderen lever og færdes formentlig i hele Limfjorden og tilgrænsende vandløb og søer, det skønnes derfor at vigen har en fast bestand af odder. Sønder Lem Vig har store uforstyrrede arealer med rørskov, pilekrat og formentlig en god fiskebestand. Odderen blev i forbindelse med NOVANA-overvågningen i foråret 2004 eftersøgt og der blev konstateret efterladenskaber herfra ved slusen ved udløbet af Sønder Lem Vig til Limfjorden. Det vurderes af Holstebro Kommune at bestanden af odder i habitatområdet er en robust og stabil bestand, der vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod odderen indenfor Sønderlem Vig udpegningen, det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

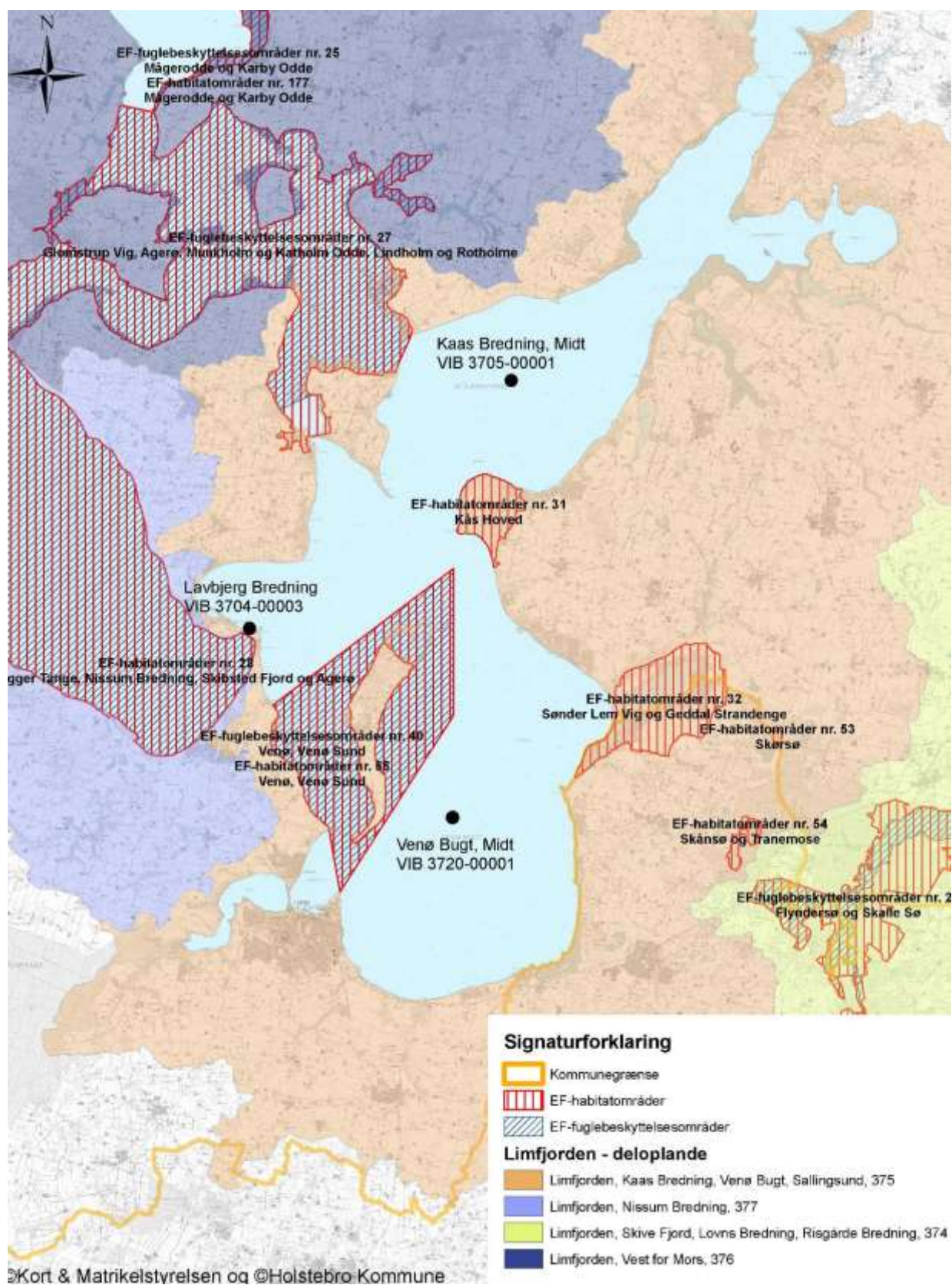
BESKRIVELSE AF VENØ SUND OG UDPEGNINGSGRUNDLAGET

Det forventes, at der i vandplansammenhæng sker en opdeling af Limfjorden i 9 delvandoplande, hvortil der vil blive stillet forskellige reduktionskrav i N og P alt efter hvor sårbar og belastet slutrecipienten er. Alle udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, i delvandopland 375 som omfatter Venø Sund, Kås Bredning og Sallingsund, jf. figur 1.

Limfjorden modtager en del vand og næringsstoffer fra Nordsøen. (Limfjordens nettovandskifte var i 2004 henholdsvis 9,7 km³ indstrømmende fra Nordsøen og 12,1 km³ udstrømmende mod Kattegat.). Vandet fra Nordsøen har et væsentligt lavere indhold af næringssalte og har derfor en gunstig indvirkning på tilstanden i Limfjorden. Vinden har dog afgørende betydning for vandskiftet med Nordsøen og Kattegat, samt vandskifte og opblanding i de enkelte vandområder¹¹. Udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, der ikke er udpeget som Natura 2000 område. Venø Bugt står i forbindelse med Venø Sund¹², som er det nærmeste Natura 2000-vandområde, jvf. figur 2.

¹¹ Ringkøbing Amt et al. 2005, Vandmiljø i Limfjorden 2004.

¹² For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

Figur 2. Kort over vandoplande, målestationer samt Natura 2000-vandområder.

Oplandet til Limfjorden er på 758.650 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %¹³, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 531.060 ha, hvoraf landbrugsarealer i vandopland nr. 375, Venø bugt, Kås bredning, Sallingsund svarer til ca. 40.900 ha.

Udpegningsgrundlaget

Venø Sund er udpeget til Natura 2000-område (nr. 62), som Habitatområde (nr. 55), Fuglebeskyttelsesområder (nr. 40). Udpegningsgrundlaget for området fremgår af nedenstående tabeller. Holstebro Kommune har iht. By- og Landskabsstyrelsen¹⁴ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 5, og andre arter fremgår af tabel 6.

Tabel 4. Udpegningsgrundlaget for Venø Sund jf. SNS 2009¹⁵. De naturtyper og arter der er anført med ”*” er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev

Tabel 5. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A047	Klyde	X	
A067	Dværgterne	X	
A069	Lysbuget knortegås		X
A070	Hvinand		X
A132	Toppet skallesluger		X
A195	Stor skallesluger		X

Tabel 6. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr	Art
1103	Stavsild
1365	Spættet sæl

Regionplanens målsætning

Ringkøbing Amt har i regionplanen udlagt Limfjorden med følgende skærpede målsætning ”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, der ikke eller kun er svagt påvirket

¹³ Miljøministeriet, Vandområde 1.2 Limfjorden

¹⁴ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

¹⁵ Opdateret udpegningsgrundlag 2009

af menneskelig aktivitet, og at fjorden har en vandkvalitet, og som i sin artssammensætning overvejende er bestemt af naturlige forhold.”

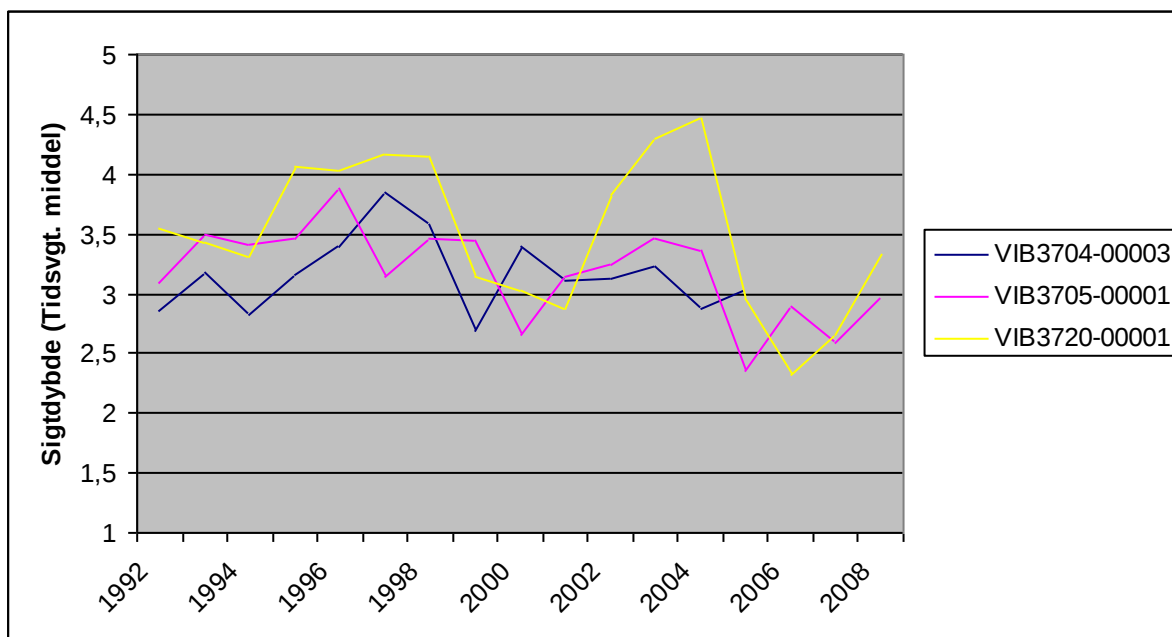
Tilstand

Basisanalyse II er foretaget for Limfjorden som et samlet farvand. Der er således ikke foretaget en selvstændig analyse af de enkelte habitatområder. For fjorden som helhed konkluderes følgende, *”Det er sandsynligt, at gældende regionplanmål ikke nås i 2015 på grund af tilførslen af næringsstoffer fra land.”* Yderligere fremgår det af basisanalysen for Venø og Venø Sund at *”En foreløbig trusselsvurdering for de marine naturtyper i Natura 2000-område nr. 62 kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næringsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet.”*

I basisanalysen del II¹⁶ er det vurderet, at Limfjorden er meget påvirkelig overfor effekten af tilførslen af næringsstoffer. Overvågningsresultater fra både den regionale og nationale overvågning viser, at hele fjorden pt. er påvirket af for store udledninger af næringsstoffer fra land, især kvælstof¹⁷. Det medfører forøget opblomstring af planteplankton og enårige makroalger, hvilket nedsætter vandets klarhed og forringer ålegræssets dybdegrænse, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden. Vandets klarhed (sigtdybden) er derfor en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Da der ikke foretages sigtdybde målinger i Venø Sund er det valgt at anvende 3 omkringliggende målestationer, målestationernes geografiske placering fremgår af figur 2. Det fremgår af figur 3, at sigtdybden er præget af store årlige variationer i Venø Bugt.

¹⁶ Se Ringkjøbing Amt *et al* (2006): Basisanalyse del II Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsten ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015 (side 24).

¹⁷ Se Miljøcenter Aalborg (februar 2008): Limfjorden.- Statusnotat februar 2008.

Figur 3. Udviklingen i sigtdybde i Venø Bugt. Målingerne er foretaget årligt tre forskellige steder i og omkring Venø Bugt. (den tidsvgt. middel)¹⁸.

Samlet konklusion for bevaringsstatus for strandsøerne i Natura 2000-område Venø og Venø Sund er, at naturtypen hvor den står i åben forbindelse med udpegningsgrundlaget kystlagune, der er påvirket af store udledninger af næringssalte, der har forringet sigtdybden og ændret de biologiske forhold. En foreløbig trusselvurdering for de marine naturtyper i Venø Sund kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næringsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet og har dermed ugunstig bevaringsstatus. Rev er kommet på udpegningsgrundlaget for Venø Sund som den sidste, der er kommunen bekendt ikke foretaget tilstands- eller trusselvurdering af rev i Venø Sund derfor antages det at bevaringsstatus for naturtypen er ugunstig i henhold til de af DMU opstillede kriterier for gunstig bevaringsstatus¹⁹.

En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. Bl.a. for Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Det fremgår af basisanalysen, at lokalitetens værdi for Lysbuget Knortegås har været faldende siden 1960'erne grundet en øget hvilket er til ugunst for bl.a. Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs (primære fødekilde om efteråret) er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Jf. basisanalysen er der indikationer på at rastende fugle af både Lysbuget Knortegås og Hvinand indenfor områder har været stigende gennem 1990'erne. Det fremgår af basisanalysen at antallet af rastefuglene Toppet skallesluger og Stor skallesluger i perioden 2004-2006 er langt fra det antal, der blev registreret i 1980'erne. For ynglefuglene Klyde og Dværgerterne

¹⁸ Naturdatabasen.

¹⁹ Dahl et al, 2005, Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, s 33

er det på baggrund af det foreliggende materiale ikke muligt at vurdere deres nuværende forekomst og evt. trusler inden for området.

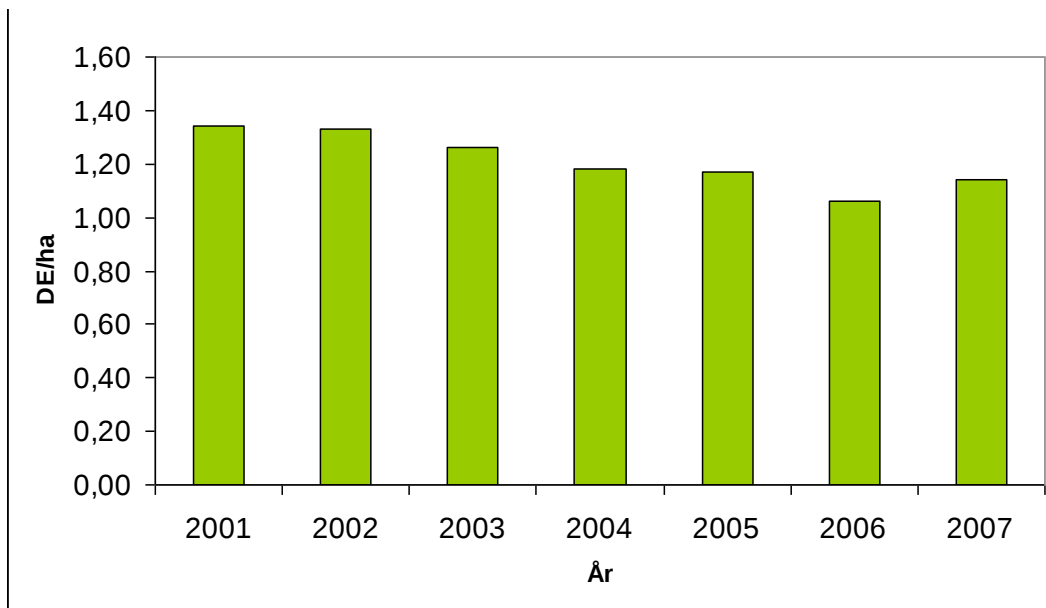
Stavsilden vurderes at kunne opholde sig i hele Natura 2000-området. De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: Fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer, samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Stavsilden er en anadrom fisk, og vandkvaliteten på egnede gydestrækninger skal opfylde kravene om en god biologisk kvalitet og en varieret vandløbsstruktur med karakteristiske stryg og pools. Holstebro Kommune har ikke kendskab til vandløb i Venø Bugt, der indeholder en gydebestand eller kan understøtte en sådan. Yderligere kendskab til stavsildens bestandsstørrelse er ukendt og specifikke krav mangelfuldt, og truslerne mod Stavsilden i Venø Sund lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

Spættet sæl har én fast dagrasteplads inden for området, Bradser Odde. Der er stor årsvariation i antallet på pladsen i perioden fra 1997 frem til 2005 - gennemsnittet er på 75 sæler. Sælernes primære trussel vurderes at være forstyrrelse af arten på rastepladserne i yngletiden juni/juli.

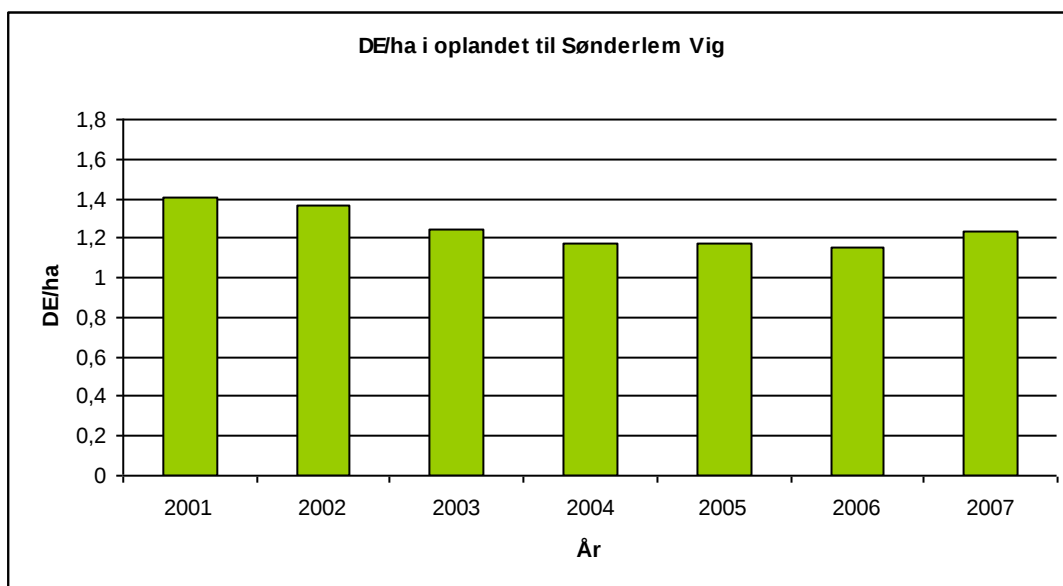
Husdyrtrykket i oplandet til Sønderlem Vig og Venø Sund

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Udviklingen i DE/ha for de dele af oplandet, der er beliggende i Holstebro Kommune fremgår af figur 4 og 5.

Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 er således reduceret med 0,18 og 0,20 DE/ha i oplandet til hhv. Sønderlem Vig og Venø Bugt i Holstebro Kommune. Det vurderes derfor, at der i oplandet til i Holstebro Kommune ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Heraf følger, at en etablering/udvidelse i oplandet til Sønderlem Vig i Holstebro Kommune sker som følge af en nedlæggelse eller reduktion af husdyrproduktionen andetsteds.

Figur 4 DE/ha i oplandet til Sønderlem Vig i Holstebro Kommune i årene 2001-2007²⁰

Figur 5. DE/ha i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune i årene 2001-2007²¹

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse²², reducerer antallet af kvæg/DE, mink/DE og Fjerkræ/DE. For kvæg, mink og fjerkræ skal der anvendes hhv. 15-20%, ca. 45% og ca. 23% mere areal. På landsplan forventes det,

²⁰ CTtools i GIS, det antages at udvikling i oplandet til Sønderlem Vig i store træk er det samme som for oplandet til Venø Sund.

²¹ CTtools i GIS

²² Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. af 10.07.09

at medføre et øget arealkrav på ca. 4 % samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09²³. Holstebro kommune vurderer, at oplandet til Sønder Lem Vig og Venø Bugt beliggende i Holstebro Kommune som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

NÆRINGSSTOFFER

Risiko arealer

Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbsstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende ikke kan indgå i driften.

Husdyrbrugets arealer er gennemgået. På mark 9-0 findes mindre områder terrænhældninger mellem 6-12 grader og større end 12 grader, markerne 9-1 og 11-0 har terrænhældninger mellem 6 og 12 grader, men da ingen af udbringningsarealerne er beliggende i område med vandløb, grøfter, kanaler eller lign. i umiddelbar nærhed, vurderer Holstebro Kommune ikke arealerne som særligt risikoareal.

Jordtyper

Alle udbringningsarealerne er bestående af grovsandede jorde (JB1) jf. bilag 4.

Fosfor

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerose og fra kunstigt drænedes arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af det fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealets hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større

²³ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁴. Landbruget bidrager med ca. 31 % af fosfortilførslen til Limfjorden²⁵. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes at tilførslen af fosfor kommer ned på et niveau hvor fjordens målsætning kan opfyldes. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % i oplandet til Limfjorden og Sønderlem Vig.

Lavbundsarealer, detailafvandingsforhold og fosforklasser

Opland til Venø Sund

Tilførslen af fosfor fra oplandet til Limfjorden kan i større eller mindre grad have betydning for miljøtilstanden i Limfjorden som helhed og for delområder af fjorden. Udspretningsarealerne er ikke beliggende indenfor de af statens fosforfølsomme klassificerede oplandsområder.

Alle udspretningsarealer ligger i oplandet til Nissum og Kaas Bredning (Limfjorden), jf. bilag 6. Arealerne er ikke drænedede eller detailafvandede og ikke omfattet lavbundsarealer.

Udbringningsarealer i oplandet til Venø Sund (Limfjorden) afvander i henhold til miljøstyrelsens fosforkort ikke til et Natura 2000-kystvandsområde, der er overbelastet med fosfor, hvorfor arealer beliggende i lavbundsområder uden okkerklasse ikke klassificeres som fosforklasse II. Der stilles derfor ikke vilkår til fosforoverskuddet på disse arealer.

Skema 2. Vurdering af fosforklasse for bedriftens arealer i forhold til jordbundstyper, drænforhold og opland. Fosfortal fra jordprøver udtaget september 2009.

Mark nr.	Areal (Ha)	Drænet	Primær jordtype	Opland	Fosfortal (P _i)	Lavbundsareal uden okkerklasse	P-klasse	P-klasse areal (ha)
9-0	1,78	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund), Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
9-1	0,33	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
11-0	1,13	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
12-0	0,38	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
13-0	4,33	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
16-0	0,73	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
25-0	0,59	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-
26-0	0,61	Nej	JB1	Limfjorden (Venø Sund) Sønderlem Vig	-	Nej	0	-

²⁴ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne.

²⁵ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

Opland til Sønderlem Vig

I Sønderlem Vig er fosfor den begrænsende faktor for algeproduktionen jf. Basisanalysen del II²⁶.

I basisanalysen blev det konkluderet at søen ville opfylde målsætningen i 2015, da fosforkoncentrationen for perioden 1999-2003 var tæt på det forventede mål. I 1997 havde søen (3140) en sigtedybde på 1,0 meter og en totalfosforkoncentration på 0,087 mg/l blev målt. I 2006 blev der registreret meget høje > 0,3 mg/l totalfosforkoncentrationer i søen, en kraftig stigning på ti år, og bundvegetationen der tidligere var udbredt er reduceret. Søen er internt belastet med fosfor. Stigningen betyder, at der er risiko for at målsætningen ikke kan opfyldes i 2015. Holstebro kommune vurderer derfor at Sønderlem Vig er et vandområde overbelastet med fosfor. Fosforoverskuddet var i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha²⁷ i oplandet til Sønderlem Vig i Holstebro Kommune.

Følgende udbringningsarealer ligger helt eller delvist i oplandet til Sønderlem Vig: 9-0, 9-1, 11-0, 12-0, 16-0, 25-0, 26-0 og ca. 0,14 ha af mark 13-0, jf. bilag 6. Udbringningsarealerne har et samlet areal i oplandet på 5,69 ha til Sønderlem Vig og ingen af arealerne er udpeget som lavbundsarealer uden okkerklasse jf. bilag 6.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²⁸. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4²⁹. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med 27,9 kg P/ha/år, hvilket er mere end det dobbelte af det gennemsnitlige fosforoverskud i oplandet til Sønderlem Vig.

Udbringningsarealerne ligger på grovsandet jord (JB1) og er ikke drænede, der er ingen lavbundsarealer uden okker blandt udbringningsarealerne. Husdyrlovens beskyttelsesni-

²⁶ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁷ 2006 er udtaget grundet en række afvigelser i gødningsregnskaberne jf. Conterra.

²⁸ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁹ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

veau definere som følge af ovenstående, at samtlige 9,88 ha ligger udenfor fosforklasse, dvs betragtes ikke som risikoarealer for fosforudledning, og der stilles ingen krav til fosforoverskuddet. Det ansøgte overholder således husdyrlovens beskyttelsesniveau for fosforudledning.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 i fht. i dag).

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikere, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001³⁰. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord³¹. Samme basisanalyse citerer Recipientkvalitetsplanen for Limfjorden, hvoraf det fremgår, at tilførslen fra oplandet til Limfjorden skal ned på 9.520 tons kvælstof pr. år fordelt på 1.340 tons fra punktkilder og 8.180 tons kvælstof pr. år fra den diffuse tilførsel. Midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan III³² viser, at målene i denne ikke nås. Havde de været nået, ville den årlige diffuse kvælstoftilførsel til Limfjorden have været reduceret til ca. 9.700 tons pr. år³³. Landbruget bidrager med ca. 63 % af tilførslen af nitrat til Limfjorden, som følge af afstrømning. Det atmosfæriske bidrag er vurderet til at udgøre ca. 10 %, hvoraf landbruget er den dominerende kilde³⁴. Det fremgår af udregninger³⁵ foretaget af Holstebro Kommune at det gennemsnitlige N-overskud i perioden fra 2005 til 2007 er på ca. 58 kg N/ha for de arealer, der er beliggende i oplandet til Venø Bugt og 71 kg N i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune.

³⁰ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

³¹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

³² Se Petersen et al (december 2008) Midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III.

³³ Analyse af udviklingen i husdyrtryk i Limfjordsoplandet, side 13.

³⁴ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

³⁵ Baseret på CTtools.

Alle husdyrbrugets udspretningsarealer ligger i oplandet til Limfjorden (Venø Sund), jf. skema 2 og bilag 6. Udspretningsarealerne ligger i et område, hvor nitratreduktionspotentialet er vurderet som værende lav (<50 %). Venø Sund er i henhold til miljøstyrelsens kortværk udpeget som kvælstofsårbart område, der er klassificeret som nitratklasse 1. Bedriften råder over et areal på 9,88 ha der beliggende i et område udpeget som nitratklasse 1, jf. bilag 7.

I henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveauer vil dette betyde, at harmonireduktionsprocenten på bedriftsniveau, er 85 %, hvorfor der på udspretningsarealerne maksimalt må udsprede husdyrgødning svarende til et harmonitryk på 1,19 DE/ha uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen til rodzonen.

Skema 3. Vurdering af udspretningsarealernes arealmæssige fordeling i forhold til nitratklasse (N0-N3) samt arealernes maksimale harmonitryk og antallet af DE, der kan udsprede på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler. Udspretningsarealernes placering i forhold til nitratklasser fremgår af bilag 8.

Arealer	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden brug af virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
I alt	9,88	0,00	9,88	0,00	0,00	85 %	1,19	11,76

Der udsprede andedybstrøelse svarende til 12,14 DE, hvilket svarer til et harmonitryk på 1,23 DE/ha.

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på husdyrbrugets udspretningsarealer øges, såfremt N-udvaskningen til rodzonen holdes på et niveau svarende til udbringning af husdyrgødningen ved reduceret harmonitryk.

Det er således blevet drøftet med husdyrbrugets ejer, at der stilles vilkår til at der fra planår 2010/2011 udsprede med et harmonitryk svarende til 1,19 DE/ha eller etableres minimum 1,15 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav, jf. skema 4.

Skema 4. Vurdering af effekt af harmonitryk og efterafgrøder

Harmonitryk 1,23 DE/ha		Harmonitryk 1,19 DE/ha		Harmonitryk 1,23 og 1,15 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratet til enhver tid gældende krav	
DEmax	93,10 kg N/ha	DEmax	93,10 kg N/ha	DEmax	93,10 kg N/ha
DEreel	93,70 kg N/ha	DEreel	93,10 kg N/ha	DEreel	92,30 kg N/ha

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF SØNDERLEM VIG OG VENØ SUND

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udspretningsarealerne afvander til to Natura 2000-vandområder, Sønderlem Vig og Venø Sund, som henholdsvis udgør 0,88 ‰ og 0,24 ‰ af det samlede landbrugsareal i oplandene.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,15 promille³⁶ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Sønderlem Vig og 0,04 promille i forhold til Venø Sund.

Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁷ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Sønderlem Vig og Venø Sund, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at den revurderede miljøgodkendelse med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-vandområderne væsentligt negativt.

GRUNDLAGET FOR FORHÅNDSVURDERINGEN

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for H 32 samt miljødata fra STOQ.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugets betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Sønderlem Vig. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur og miljø, er baseret

³⁶ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af den samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁷ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

på dels datamateriale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

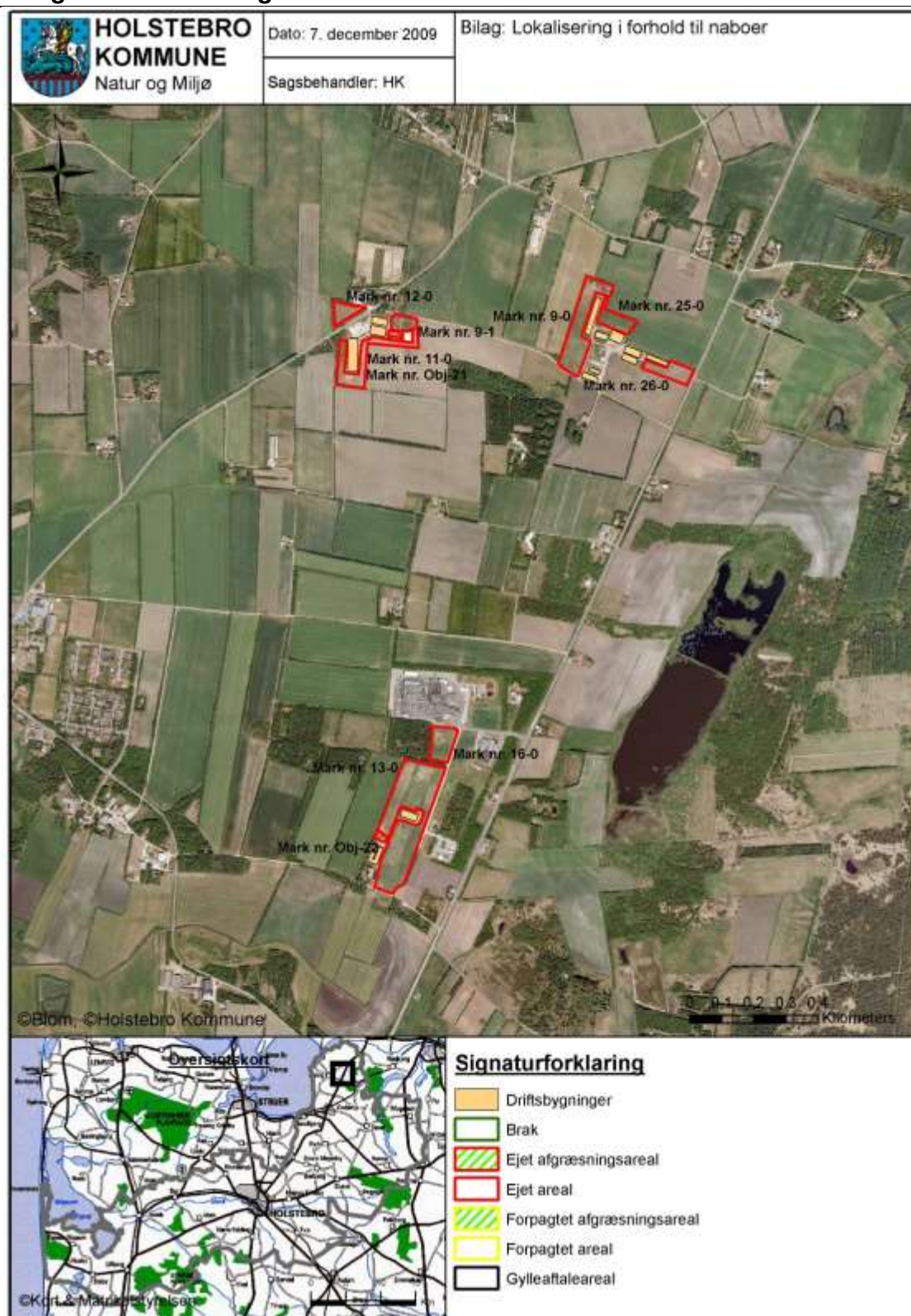
Holstebro Kommune vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at virksomheden i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Virksomhedens forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at virksomheden kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Lokalisering i forhold til naboer

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning / Skivevej 83

Signaturforklaring:

- = Kemikalie
- = Motorolie
- = Dieseltank
- = Fyr
- = Omklædning / Bad
- = Hovedhane til vand
- = El-tavle
- = Brandslukkere
- = Dræn
- = Mark boring
- = Ventilationsafkast
- = Belysning
- = Befæstede arealer inkl. afleeb
- = Afhentningsplads

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning / Skivevej 51

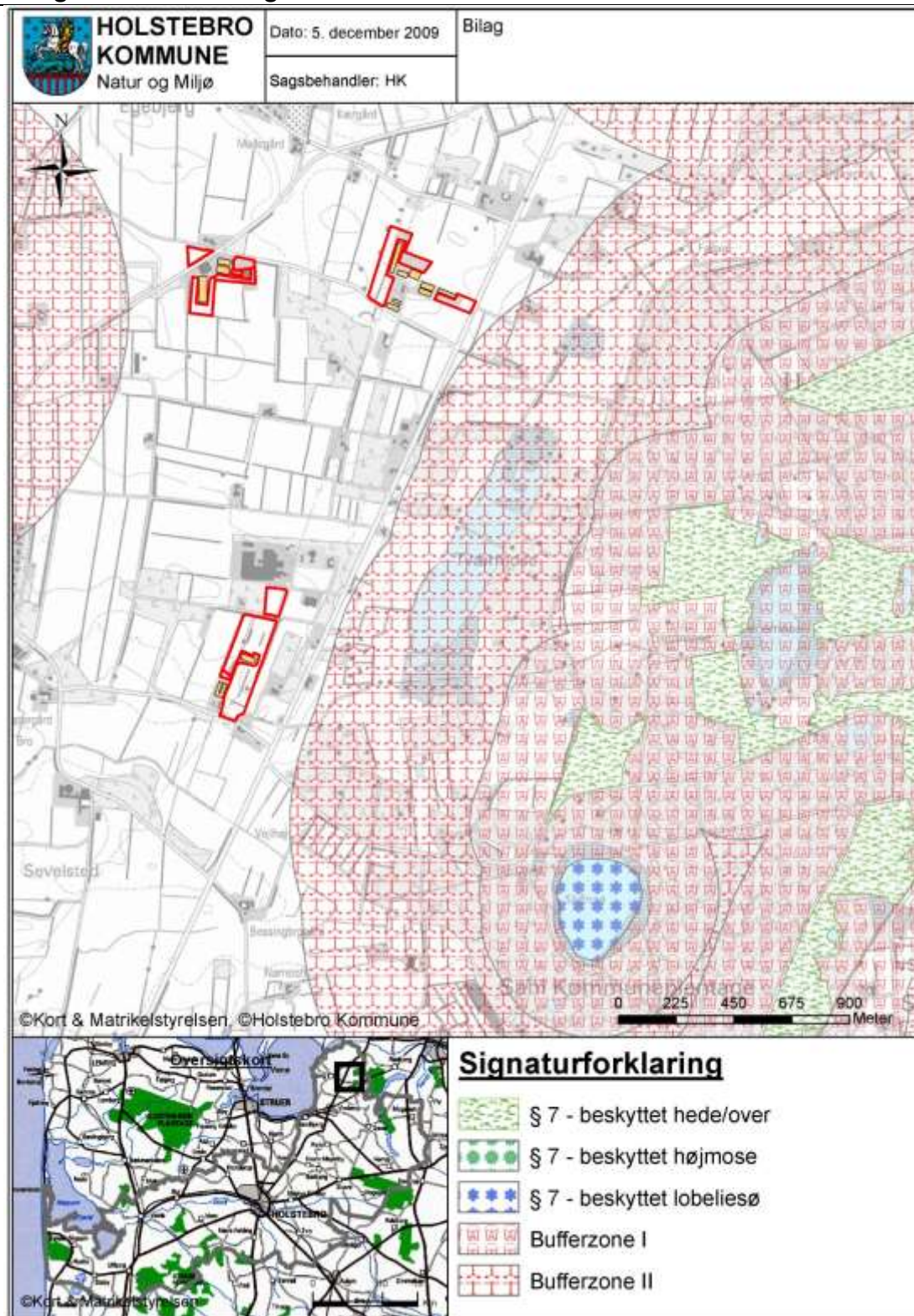
Signaturforklaring:

- = Kemikalie
- = Motorolie
- = Dieseltank
- = Fyr
- = Omklædning / Bad
- = Hovedhane til vand
- = El-tavle
- = Brandslukkere
- = Dræn
- = Mark boring
- = Ventilationsafkast
- = Belysning
- = Befæstede arealer inkl. afløb

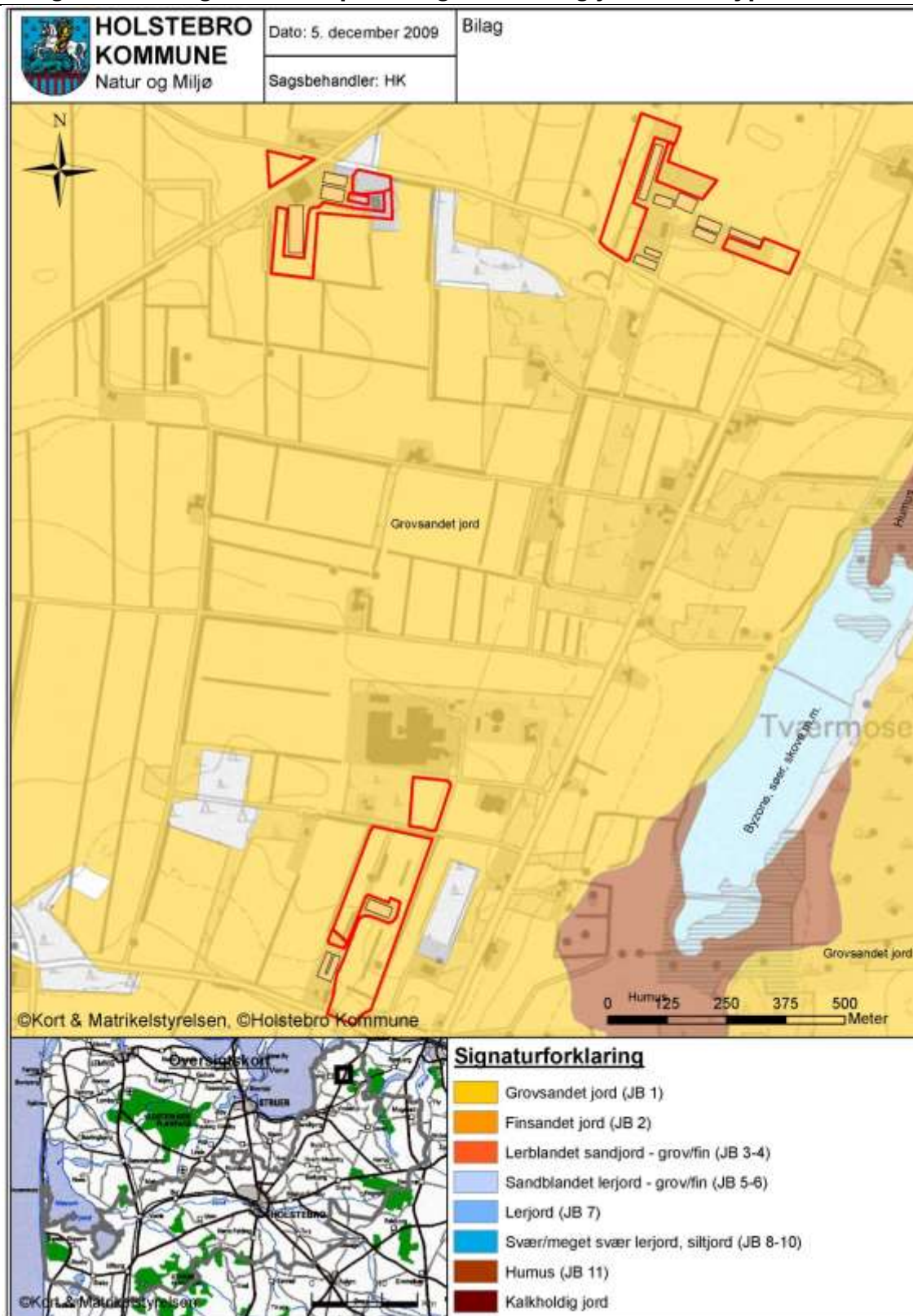
Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning / Gl. Landevej 36

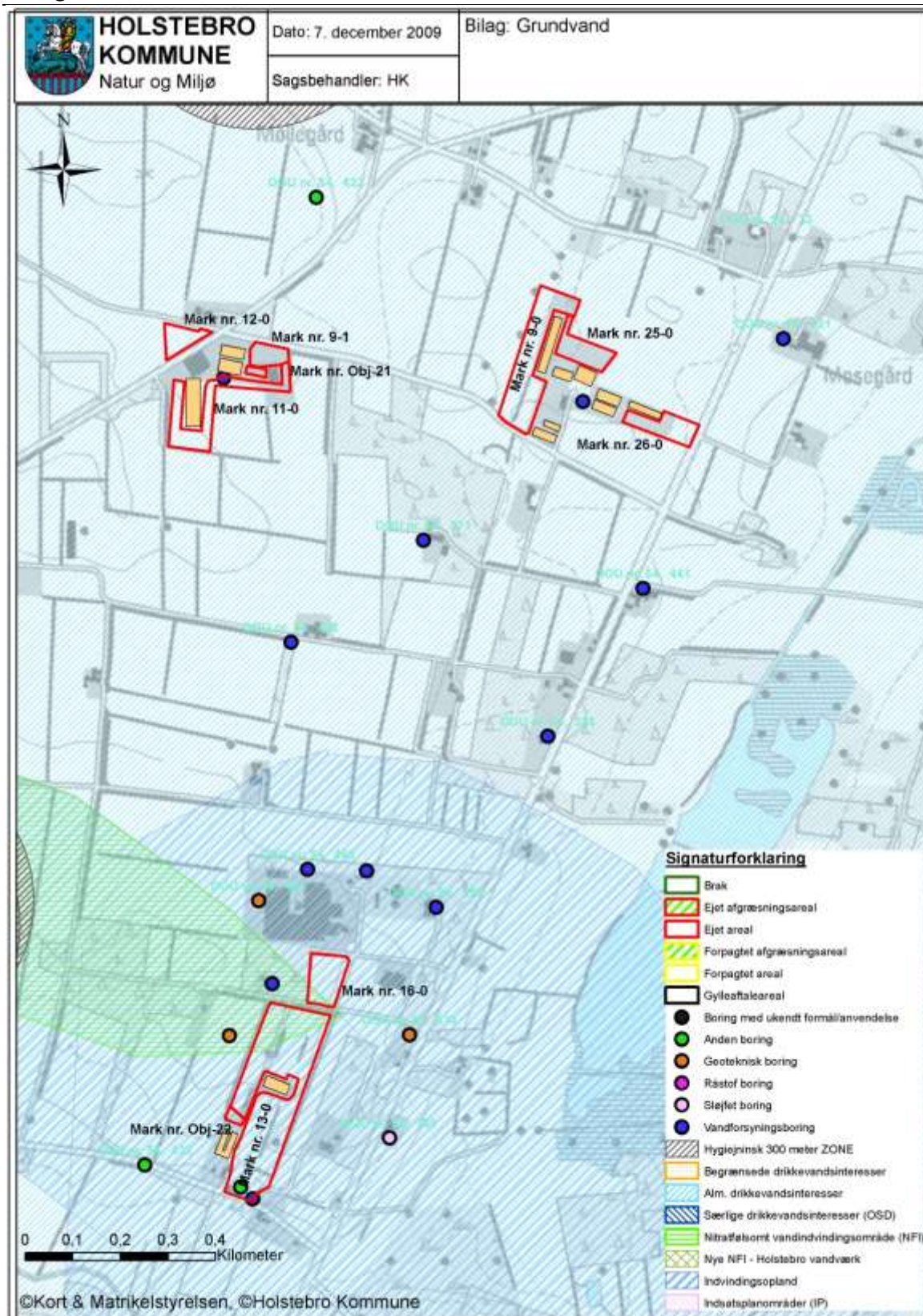
Bilag 3 – Lokalisering i forhold til § 7 natur

Bilag 4 – Oversigtskort udspretningsarealer og jordbundstyper

Bilag 5 – Grundvand

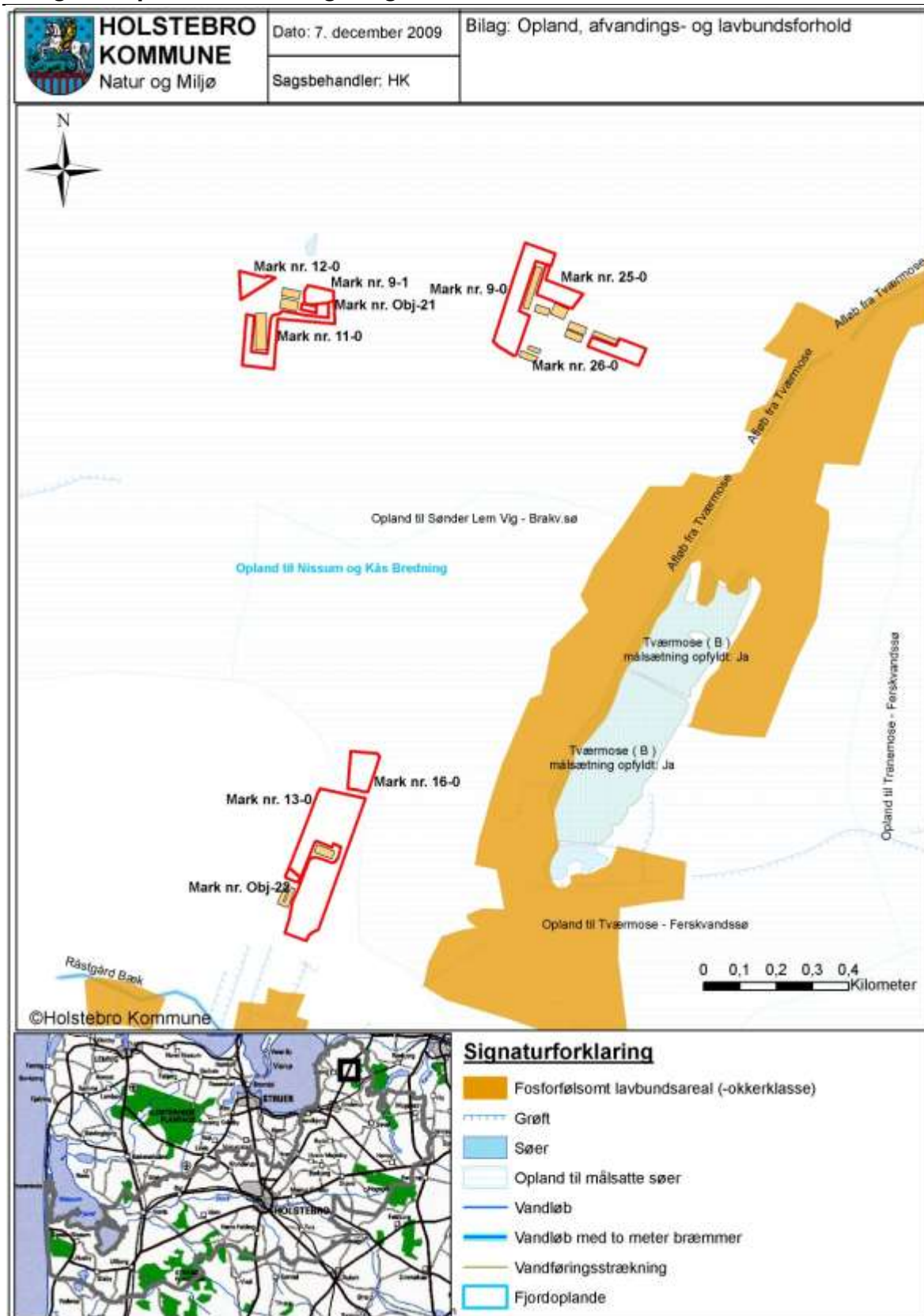

TEKNIK OG MILJØ

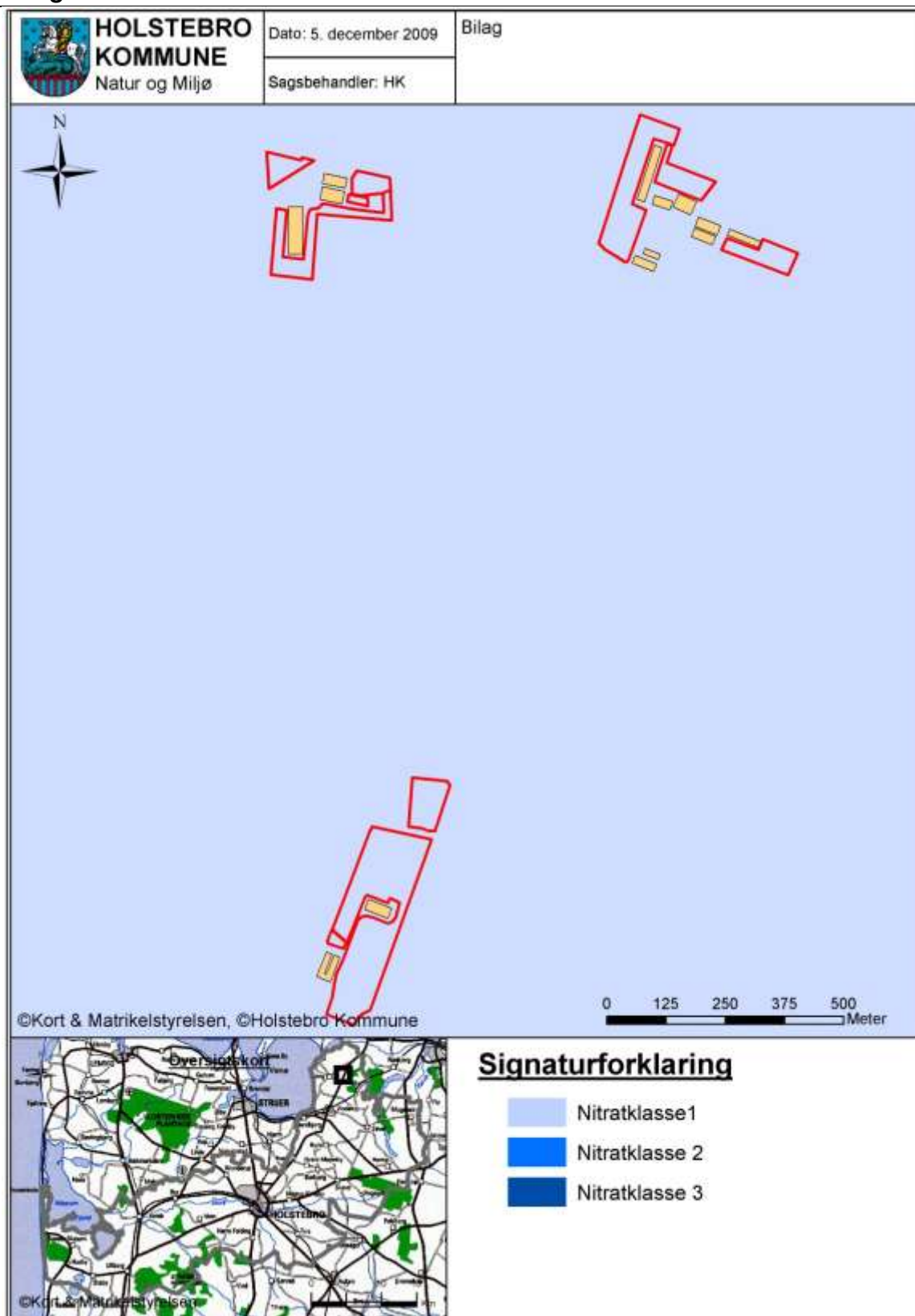
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 6 – Opland, afvandings- og lavbundsforhold

Bilag 7 – Nitratklasser

Bilag 8 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07 år:					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	antal/de	DE	+ - DE
Slagtesvin (30-102 kg)	163,93				

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

INSPEKTION AF fortanke							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							
....							

Bilag 3 – Driftsjournal - del 2 / 2

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 3. år.
Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND og VARME	Januar kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
andet												
andet												
andet												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Beredskabsplan	Dato
Revideret den	
...	